

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
Веће за ратне злочине
Посл.бр.К.В. 3/2006

У ИМЕ НАРОДА!

Окружни суд у Београду – Веће за ратне злочине, у већу састављеном од судија Веска Крстајића, као председника већа и Винке Бераха – Никићевић и Снежане Николић – Гаротић, као чланова већа, са записничарем Славицом Јевтић, у кривичном предмету против опт. Поповић Сретена из Ниша и опт. Стојановић Милоша из Крушевца, које по службеној дужности брани Прелевић Божо адв. из Београда, због кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из чл. 144 КЗЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије посл. бр. КТРЗ 5/06 од 23.08.2006. године измењеној поднеском од 3.09.2009. године, након делимично и нејавног главног претреса, одржаног у више претресних дана а у периоду почев од 11.12.2007. године а завршеног дана 18.09.2009. године, у присуству окривљених и браниоца окривљених адв. Боже Прелевића, заменика Тужиоца за ратне злочине Републике Србије Драгољуба Станковића, донео је и дана 22. септембра 2009. године, јавно, у присуству наведених странака објавио следећу

ПРЕСУДУ

Окривљени:

1. Сретен Поповић, зв. [REDACTED], ЈМБГ [REDACTED] из [REDACTED], улица [REDACTED], од оца [REDACTED] и мајке [REDACTED], рођене [REDACTED], рођен у [REDACTED], [REDACTED], држављанин Србије, [REDACTED], [REDACTED], писмен, завршио [REDACTED], [REDACTED], месечно зарађује [REDACTED], без непокретне имовине, неосуђиван, против њега се не води поступак за које друго кривично дело, брани се са слободе и

2. Милош Стојановић, зв. [REDACTED], ЈМБГ [REDACTED], из [REDACTED], улица [REDACTED], од оца [REDACTED] и мајке [REDACTED], рођене [REDACTED], рођен у [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED], држављанин Србије, [REDACTED], запослен, [REDACTED]
 [REDACTED], писмен, завршио [REDACTED]
 [REDACTED], без непокретне имовине, са месечним примањима [REDACTED]
 [REDACTED], осуђиван [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]

против њега се не води поступак за које друго кривично дело, брани се са слободе,

на основу одредбе чл. 355 тачка 2 ЗКП

ОСЛОБАЂАЈУ СЕ ОД ОПТУЖБЕ

да су:

У првој половини јула 1999. године, у Прокупљу и у полицијском кампу за обуку специјалних јединица полиције у Петровом Селу, код Кладова, у контексту и у блиској вези са оружаном сукобом који се одвијао на АП Косову између Савезне Републике Југославије - Војске Југославије и полицијских снага Републике Србије, с једне стране и Коалиције НАТО снага и припадника наоружане војне организације «Ослободилачка војска Косова» («ОВК» или «УЧК»), са друге стране, почев од 23. марта 1999. године, проглашењем ратног стања, до 20. јуна 1999. године, као припадници стране у сукобу и то припадници Оперативно потерних група, које су формацијски припадале 124. интервентној бригади ПЈП, и то осумњичени Поповић Сретен у својству командира вода ОПГ, а Стојановић Милош у својству командира одељења истог вода, супротно одредби из члана 3 ст. 1 тачка а) и д) Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима (Трећа Женевска конвенција) и одредби из члана 44 став 1 и 5 и одредби из члана 45 став 1 и 2 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба (Протокол I), ратификована од стране Народне скупштине ФНРЈ 1950. године оштећене Битићи Илија, Битићи Аргона и Битићи Мехмета, који су били припадници добровољачке јединице зване «Атлантска бригада», формиране крајем марта 1999. године, у Њујорку, држава САД и која је бројала око 400 припадника америчких држављана албанског порекла, која је из Републике Албаније илегално прешла на подручје Косова и у току априла 1999. године ставила се у службу ОВК, као једној од страна у оружаном сукобу, лишили права на правилно и правично суђење и према њима примењивали мучење тако што је окривљени Поповић Сретен, по пријему наређења од претпостављеног старешине МУП-а, генерала [REDACTED], наредио свом потчињеном, окривљеном Стојановић Милошу, командиру одељења вода, да, оштећене лиши слободе у Окружном затвору у Прокупљу, када буду отпуштени по издржаној

прекршајној казни затвора, те да их спроведе до Наставног центра у Петровом Селу, код Кладова, што је овај и учинио дана 08. јула 1999. године, ангажовао припаднике свог одељења полиције [REDACTED] са којима је дошао у просторије Окружног затвора, оштећене лишио слободе, стављајући им лисице на руке и тако их везане превезли до Наставног центра у Петровом Селу, где су их предали окривљеном Поповић Сретену, који их је, заједно са окривљеним Стојановић Милошем, затворио у једну просторију са металним вратима, која се налази у недовршеном објекту, делимично укопан у земљу, која је служила као приручни магацин за одлагање опреме и муниције, коју су претходно испразнили, иако та просторија није била опремљена за боравак људи, јер у њој није било основних хигијенских и здравствених услова за затварање лица, нити основних претпоставки за одржавање личне хигијене ни воде за пиће, WC, лежаче за спавање, где су оштећени држани закључани више дана а били су свесни да службене радње хапшења и привођења предузимају без писмене наредбе надлажног органа и без одлуке надлежног суда о одређивању притвора, што је противно Закону, те да лишењем слободе и везивањем оштећених у Прокупљу, спровођењем оштећених до Наставног Центра у Петровом Селу, удаљеном око 300 км, затим затварањем у неусловни објект, без саопштавања разлога хапшења, спровођења и затварања, према њима испољили нечовечно и деградирајуће понашање и предузимали радње психичког мучења, јер су код њих тако створили страх за живот и телесни интегритет, који је био у мери озбиљног и неподношљивог, који страх се нарочито појачао до нивоа озбиљног и прекомерног једном људском бићу, оне ноћи када их је окривљени Поповић Сретен, извео и предао, за сада НН припадницима МУП-а Р Србије и САЈ-а, који оштећене везују жицом, убацују у службено возило и одвозе до јаме за одлагање смећа, удаљене око 500 метара, где се налазила и масовна гробница посмртних остатака цивила албанске националности раније довозених са Косова, при чему је окр. Поповић Сретен, према својим својствима заменика командира наставног центра и околностима извођења и предаје оштећених могао да зна да ће их НН лица лишити живота, без одлуке и без суђења, а што се управо и догодило па је дана 14. јуна 2001. године, посмртни остаци Битићи Мехмеда, Агрона и Илија, су ексхумирани и идентификовани у масовној гробници у Петровом Селу, која се налази на око 500 метара од наставног центра, обележена као ПС 1, при чему су руке оштећених биле везане жицом, са прострелнима ранама у потиљачним деловима главе.

- чиме би извршили кривично дело **ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 КЗЈ.**

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

На основу члана 206 став 3 ЗКП-а, оштећени **СЕ УПУЋУЈУ** на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева.

Образложење

1. ОПТУЖНИ АКТ

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине РС из Београда, пословни бр. КТРЗ 5/06 од 23.8.2006. године измењеном поднеском од 3.09.2009. године, оптужени су Поповић Сретен и Стојановић Милош због кривинног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 КЗЈ у битном стављајући на терет оптуженима да су у првој половини јула 1999. године, у контексту и у блиској вези са оружаним сукобом који се одвијао почев од 23. марта 1999. године, проглашењем ратног стања, до 20. јуна 1999. године на подручју АП Косова између Војске Југославије и полицијских снага Републике Србије, с једне стране и Коалиције НАТО снага и припадника наоружане војне организације «Ослободилачка војска Косова» («ОВК» или «УЧК»), са друге стране, као припадници стране у сукобу и то припадници ОПГ, које су формацијски припадале 124. интервентној бригади ПЈП и то опт. Поповић Сретен у својству командира вода ОПГ, а опт. Стојановић Милош у својству командира одељења истог вода, противно одредбама Треће женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима из 1949. године и Протокола I уз Женевске конвенције, оштећене Битићи Илија, Битићи Агрона и Битићи Мехмета, који су били припадници добровољачке јединице зване «Атлантска бригада», која је бројала 400 припадника америчких држављана албанског порекла, која је из Републике Албаније илегално прешла на подручје Косова и у току априла 1999. године се ставила у службу ОВК, лишили права на правилно и непристрасно суђење и према њима примењивали мучење тако што је Поповић Сретен, по пријему наређења од претпостављеног старешине МУП-а, генерала [REDACTED], наредио свом потчињеном окр. Стојановић Милошу да оштећене лиши слободе у Окружном затвору у Прокупљу када буду отпуштени по издржаној прекршајној казни, те да их спроведе до Наставног центра у Петровом Селу, што је овај и учинио тако што је дана 08. јула 1999. године, ангажовао припаднике свог одељења полиције [REDACTED] са којима је дошао у просторије Окружног затвора, оштећене лишио слободе, стављајући им лисице на руке и тако их везане превезли до Наставног центра у Петровом Селу, где су их предали окр. Поповић Сретену, који их је заједно са окр. Стојановић Милошем, затворио у једну просторију са металним вратима, која се налази у недовршеном објекту, делимично укопаном у земљу, која је служила као приручни магацин за одлагање опреме и муниције, коју су претходно испразнили, иако та просторија није била опремљена за боравак људи јер у њој није било основних хигијенских и здравствених услова за затварање лица нити основних претпоставки за

одржавање личне хигијене ни воде за пиће, WC, лежајева за спавање, где су оштећени држани закључани више дана а били су свесни да службене радње хапшења и привођења предузимају без писмене наредбе надлажног органа и без одлуке надлежног суда о одређивању притвора, што је противно Закону, те да лишењем слободе и везивањем оштећених у Прокупљу, спровођењем оштећених до Наставног Центра у Петровом Селу, удаљеном 300 км, затим затварањем у неусловни објект, без саопштавања разлога хапшења, спровођења и затварања, према њима испољили нечовечно и деградирајуће понашање и предузимали радње психичког мучења, јер су код њих тако створили страх за живот и телесни интегритет, који је био у мери озбиљног и неподношљивог, који страх се нарочито појачао до нивоа озбиљног и прекомерног једном људском бићу, оне ноћи када их је окр. Поповић Сретен извео и предао за сада НН припадницима МУП-а Републике Србије и САЈ-а, који су оштећене везали жицом, убацили у службено возило и тако везане одвезли до јаме за одлагање смећа, која се налази на око 500 метара, где се налазила и масовна гробница посмртних остатака цивила албанске националности раније довозених са Косова, при чему окр. Поповић Сретен, према својим својствима заменика командира наставног центра и околностима извођења и предаје оштећених могао да зна да ће их НН лица лишити живота, без одлуке и без суђења, а што се управо и догодило па су дана 14. јуна 2001. године, посмртни остаци Битићи Мехмеда, Агрона и Илија ексхумирани и идентификовани у масовној гробници у Петровом Селу, која се налази на око 500 метара од наставног центра, обележена као ПС 1, при чему су руке оштећених биле везане жицом, са прострелнима ранама у потиљачним деловима главе.

2. ИЗЈАШЊЕЊЕ О ОПТУЖБАМА И ОДБРАНЕ

У својој одбрани изнетој како у поступку истраге тако и на главном претресу¹, оптужени **Поповић Сретен** негира извршење кривичног дела. У битном наводи да је 7.7.1999. године примио позив од генерала [REDACTED] који му се представио и тражио да разговара са [REDACTED], а када му је рекао да [REDACTED] није у кампу генерал [REDACTED] му је рекао да обезбеди тројицу из своје јединице да се сутрадан јаве у Окружни затвор у Прокупљу ради обезбеђења пребацивања неких лица у Петрово Село, где ће их задржати до доласка других припадника МУП-а који ће доћи и преузети их². Признаје да је знао да се ради о лицима албанске националности јер му је [REDACTED] рекао да треба да организује преузимање три Албанца. Такође признаје да је после разговора са генералом [REDACTED] позвао Стојановић Милоша и рекао му да обезбеди два момка из околине Прокупља за обављање овог задатка. Након што је Стојановић јавио да је обезбедио [REDACTED] он му је наредио да сутра са њима

¹ транскрипти од 5.12.2007.год. – стр.5-9 у вези записа од 13.11.2006.год. – стр.10-56

² транскрипти од 13.11.2006. - стр. 11

оде у Окружни затвор те да, уколико буде потребно, сврати код начелника СУП Прокупље. По његовим речима сутрадан га је Стојановић звао да му јави да је преузео оштећене. Наводи да је након тога испразнио један магацин који је једино могао да послужи за смештај оштећених јер је имао чесму са водом, у поду отвор за одвод воде и у истом је импровизовао лежајеве и унео ћебад, те да су касније поподне, возилом марке «Голф 2», дошли Милош Стојановић, [REDACTED] у пратњи ципа беле боје марке «Мицубиши Пајеро» са «М» таблицама у којем су била ова три лица. Негира да су та три лица била везана лисицама. Признаје да је са Стојановићем, [REDACTED] извео лица, одвео их доле у магацин, испод плоче, поред писте и затворио их. Наводи да им је однео храну из кухиње, флашу сока, воду и оброке у облику три ланч пакета. Даље објашњава да га је то исто вече, након одласка [REDACTED] у град, поново звао генерал [REDACTED] и рекао му да ће сутрадан доћи други припадници полиције из Београда који ће их преузети те да се сви административни послови око тога раде у Београду а да нема потребе да он заводи у неку евиденцију те га стога није питао ни ко долази ни када. Тврди да су сутрадан ујутро, након доручка, око 10, 11, Стојановић, [REDACTED] и [REDACTED] отишли из кампа а да су негде око 12, 1 сат почели да пристижу полицајци упућени на обуку, да је оштећенима однео храну на исти начин те да га је негде између 22 и 24 сата те вечери позвао стражар са главне капије и обавестио да га траже нека лица након чега је он, по изласку из канцеларије, испред капије видео паркиран неки цип тамне боје, да су ту били возач, сувозач и још један мушкарац, да су сви били у цивилу а сувозач му се представило као колега из Београда или из Министарства унутрашњих послова, саопштио да су дошли по лица која држи те је он отишао до просторије са оштећенима, рекао им да су дошле колеге да их преузму и одвео их до возила, након чега је возило отишло према кући [REDACTED] домара. Таблице на возилу није могао да види због лошег осветљења а зна да је било тегет, црно или зелено. Негира да је према оштећенима примењивао било какву силу него супротно, да је са њима причао, да су му рекли да су пореклом из Призрена, да су дошли да посете родбину (мајку и непокретну сестру) те како су ухапшени.

Оптужени **Милош Стојановић** такође у својој одбрани изнетој у поступку истраге и на главном претресу³ пориче извршење кривичног дела. Објашњава да га је 07.07.1999. у поподневним сатима назвао Поповић Сретен и наредио му да са још двојицом припадника вода оде у Прокупље ради обезбеђења пратње службеном возилу које ће транспортовати три лица из Окружног затвора у Прокупљу до МУП-овог објекта у Петровом Селу. Истиче да му је у том телефонском разговору Поповић напоменуо да га је звао генерал Рођа а такође и да сврати у у СУП Прокупље и обрати се за помоћ ако буде имао било каквих проблема при извршењу задатка. Изјавио је да он 8.7.1999. године одлази за Прокупље са [REDACTED] и [REDACTED] а у зграду СУП Прокупље код начелника [REDACTED], да сазнају где се налази Окружни затвор којом

³ транскрипти од 5.12.2007.год. – стр.9 у вези записа од 13.11.2006.год. – стр.57-89

приликом је закључио да је начелник упознат са разлогом њиховог доласка. Након напуштања просторија СУП-а Прокупље отишли су испред Окружног затвора у Прокупљу где је убрзо дошао бели полицијски «Пајеро» цип, са плавим полицијским таблицама који је возио полицајац у униформи. Наводи да им је исти пришао и рекао да је дошао да превезе три лица за Петрово Село. Објашњава да су сва четворица дошли на капију Окружног затвора, легитимисали се и рекли затворском чувару да су дошли да преузму три лица из затвора након чега су их затворски чувари слободне извели, он им објаснио да су из МУП-а и да их воде до Кладова ради депортације. Негира да су оштећенима ставили лисице на руке. Истиче да је његов задатак престао у моменту кад су ушли у круг Наставног центра. Признаје да су он, [REDACTED] помогли Поповићу да та лица одведе до просторије у коју их је затворио. Објекат где су били смештени Битићи је објекат у изградњи где постоји прва плоча а са доње стране три магацинске просторије, од којих су две потпуно влажне, док је просторија у којој су ова лица смештена била сува, са металним вратима која су се закључавала и прозором са решеткама. Наводи и да је у неформалном разговору питао Поповића, кад је звао [REDACTED] и где ће сад та лица, а Поповић му одговорио да иду на депортацију. Објашњава да је сутрадан 9.7.1999. године, у раним јутарњим часовима отишао из Петровог Села. Објашњава и да му је Николић рекао да је лицима изјутра неку носио храну и млеко. Негира да је оштећене држао затворене јер их је он третирао као слободна лица.

3. ЗАВРШНЕ РЕЧИ СТРАНАКА

У завршној речи⁴ заменик тужиоца за ратне злочине Драгољуб Станковић детаљно анализира изведене доказе како појединачно тако и у њиховој међусобној вези па цени да је у току поступка тим и таквим доказима, без обзира на сва ограничења која посебно и детаљно анализира, са сигурношћу доказано да су овде оптужени, на начин описан у измењеној оптужници, извршили кривично дело које им се ставља на терет па тражи да их суд огласи кривим и осуди по закону.

У својој завршној речи⁵ бранилац оптужених адв. Божо Прелевић а којој се, по договору, придружује и бранилац адв. Варја Банић, детаљно анализира изведене доказе те, за разлику од мишљења заменика тужиоца за ратне злочине, налази да ниједна од чињеничних тврдњи изнетих у измењеној оптужници, ниједним од изведених доказа није потврђена, те на крају своје завршне речи тражи да суд оба оптужена ослободи од оптужбе јер у њиховим радњама нема елемената противправности.

⁴ транскрипти од 16.09.2009.год. – стр.11 и даље

⁵ транскрипти од 16.09.2009.год. – стр.24 и даље

Оптужени Сретен Поповић се придружује⁶ завршној речи свог браниоца, те анализирајући изведене доказе и понављајући своју одбрану истиче да нема никакве везе са извршењем кривичног дела, јер је поступао по наређењу претпостављеног старешине, као и да није знао да ће крајњи исход тих и таквих радњи бити наступање последица смрти тројице оштећених те тражи да га суд ослободи од оптужбе.

У својој завршној речи⁷ оптужени Милош Стојановић понавља своју одбрану и у том смислу негира било какву одговорност у вези извршења предметног кривичног дела, те се придружује завршној речи свог браниоца и тражи ослобађајућу пресуду.

4. ДОКАЗНИ ПОСТУПАК

У спроведеном доказном поступку, суд је **саслушао** оштећеног као сведока [REDACTED], те сведоке [REDACTED]

[REDACTED] као и сведока [REDACTED], који се налази у притворској јединици МКСЈ у Хагу а путем видео-конференцијске везе те је због промена у саставу већа (одлуком председника суда у веће је уместо судије Гордане Божиловић Петровић одређена судија Снежана Николић - Гаротић) суд је, у смислу одредби чл. 333 ст.1 у вези чл.555 ЗКП, **прочитао** записнике о саслушању сведока саслушаних у периоду почев од 8.02.2007. године (од када је почео доказни поступак у овом предмету) и то: [REDACTED] (све од 08.02.2007.), [REDACTED] (од 8.02. и 9.02.2007. године), [REDACTED]

⁶ транскрипти од 18.09.2009.год. – стр.3 и даље

⁷ транскрипти од 18.09.2009.год. – стр.6 и даље

[REDACTED]
 [REDACTED] (све од 09.02.2007. године), [REDACTED]
 од 12.02.2007. и од 22.03.2007. год, [REDACTED]
 [REDACTED] (све од 12.02.2007. године), [REDACTED],
 [REDACTED] (све од 13.02.2007. године), [REDACTED]
 (све од 14.02.2007. год.), [REDACTED] (од 21.03.2007. године), [REDACTED],
 [REDACTED] (све од 22.03.2007. год.), [REDACTED]
 [REDACTED] (све од 11.04.2007. године), [REDACTED] (од 12.04.2007. године), [REDACTED]
 [REDACTED], те вештака др Вујадина Оташевића (од 13.04.2007. године), [REDACTED]
 [REDACTED] (све од 22.05.2007. године), [REDACTED] и [REDACTED]
 [REDACTED] (све од 23.05.2007. године) [REDACTED]
 [REDACTED] (од 24.05.2007. године), [REDACTED]
 [REDACTED] (све од 18.09.2007. године) и [REDACTED]
 [REDACTED] (све од 19.09.2007. године) те је прочитао записник о саслушању сведока [REDACTED] од 20.02.2006. године, записник о увиђају од 14.06.2001. године, пословни број Кри. 6/2001 од Окружног суда у Неготину, записник о увиђају од 21.06.2001. године, пословни број Кри. 7/2001 од истражног судија Окружног суда у Неготину, наредбу истог суда од 19.06.2001. године а истог пословног броја о ексхумацији и обдукцији НН лешева, извештај о реексхумацији од 15.08.2001. године, записник о реексхумацији истог суда, а од 15.08.2001. године, са увидом у фотодокументацију сачињену том приликом, извештај о лишењу слободе и спровођењу осумњиченог Поповић Сретена од 01.03.2006. године, те решење о задржавању истог окривљеног од 27.02.2006. године, решење о задржавању окр. Стојановић Милоша од 27.02.2006. године, као и решење истражног судије овог суда о одређивању притвора окривљенима Поповић Сретеном и Стојановић Милошу, а од 01.03.2006. године, списак моторних возила марке «Мицубиши-пајеро» беле боје, достављен од стране Ресора финансија, кадрова, заједничких и техничких послова МУП-а Републике Србије под бројем 050-875/06 од 03.02.2006. године, више копија решења о распоређивању за [REDACTED]
 [REDACTED], картон личног задужења оружјем и оружном опремом од 21.05.1992. године, са прилозима, а све на име [REDACTED], допис од 27.02.2006. године о списку припадника ПЈП за исплату дневница и са списком за исплату дневница инструкторима ПЈП који су се налазили на обуци у Наставном центру у Петровом селу, фотокопију документације о требовању и упућивању хране у Центар за обуку у Петровом Селу, а за период од 08.07.1999. године до 24.07.1999. године, те списак радника Управе за исхрану и смештај у Наставном центру у Петровом Селу у наведеном периоду, извештај СУП-а у Ужицу од 20.03.2006. године о задужењу личним наоружањем Радомира Ђерића, са копијом временика рада за наведеног, а за месец јул 1999. године, извештај МУП-а Републике Србије од 20.04.2006. године, програм обуке

припадника активног и резервног састава ратних и посебних јединица милиције и ОПГ од марта 1986. године, извештај о радницима распоређеним на одређена радна места у Управи полиције у периоду од 15.06.1999. године до 01.08.1999. године, а од 04.04.2006. године, извештај БИА број 02-3315 од 16.03.2006. године, допис МУП-а Републике Србије број 02-6-2 број 230-20/06 од 16.05.2006. године, о личном и задуженом наоружању за Поповић Сретена, [REDACTED], Стојановић Милоша, [REDACTED], допис Службе за откривање ратних злочина 02/6-2 број 230-20/06 од 05.06.2006. године, који се доставља документација Окружног затвора у Прокупљу, допис исте службе од 13.06.2006. године у вези личног наоружања којим су били задужени старешине и инструктори у Наставном центру у Петровом Селу у јулу 1999. године, допис исте службе од 12.06.2006. године, о личном наоружању које је дужио [REDACTED], те допис Жандармерије од 20.06.2006. године о личном наоружању које је дужио [REDACTED] током 1999. године, допис СУП-а у Шапцу од 12.07.2006. године, допис Полицијске управе у Ваљево од 11.07.2006. године, допис Полицијске управе у Краљеву од 10.07.2006. године, допис Полицијске управе за град Београд од 13.07.2006. године, допис Полицијске управе Ваљево од 11.07.2006. године, допис Полицијске управе за град Београд - Дежурна служба од 09.07.1999. године, допис Полицијске управе у Ужицу од 13.07.2006. године, допис Полицијске управе у Чачку од 17.07.2006. године, допис СУП-а у Сремској Митровици од 20.07.2006. године, допис Полицијске управе Јагодина од 28.07.2006. године, допис Полицијске управе у Крагујевцу од 25.07.2006. године, допис Полицијске управе за град Београд – Полицијска испостава за безбедност на рекама, допис Полицијске управе у Зрењанину од 02.08.2006. године и допис Управе саобраћајне полиције СУП-а у Београду од 10.08.1999. године, којим дописима наведене полицијске управе достављају спискове радника упућених на обуку у Наставни центар у Петровом Селу у јулу месецу 1999. године, списак оружја са карактеристикама као прилог уз обављено балистичко вештачење, решење истражног судије овог суда од 26.07.2006. године о проширењу истраге против [REDACTED], о одређивању притвора против истог, као и наредба од истог датума, а о издавању потернице против [REDACTED], те решење истражног судије овог суда од 27.07.2006. године а о исправци решења о проширењу истраге, одређивању притвора и наредбе за издавање потернице против [REDACTED], допис Службе за откривање ратних злочина број 03/4-3-1 број 230-20/06 од 10.08.2006. године са списковима припадника ЈСО о исплаћеним дневницама и накнадама за ангажовање у резервном саставу у ЈСО у јулу месецу 1999. године, извештај Команде жандармерије о оружју које је дужио и предао Жанадармерији [REDACTED], радну бележницу са стране 1057-1060 списка, извештај Управе за заједничке послове МУП-а Републике Србије о стању аутомата «Хеклер кох» у Централном магацину МУП-а са копијом налога о издавању наоружања, транскрипте аудио записа о саслушању сведока [REDACTED] од 07.06.2004. године, те о саслушању сведока [REDACTED] од 09.06.2004. године, а из поступка истраге у овом предмету, решење овог суда о продужењу притвора окривљенима, а од 23.08.2006. године, извод из матичне књиге умрлих под

бројем 146/2004 за [REDACTED], извештај из казнене евиденције за оптужене, отпусну листа са епикризом Здравственог центра у Кладову од 05.02.2007. године, на име [REDACTED], извештај МУП-а Републике Србије, Центар за обуку у Петровом Селу број 025/99 од 26.08.1999. године о реализованој обуци припадника ПЈП, извештај – налаз и мишљење Завода за судску медицину у Нишу од 15.10.2003. године, обдукционе записнике истог Завода од 24.06.2001. године, а за ПС/1-1, 2 и 3, извршио увид у фотодокументацију увиђаја од 15.06.2001. године поводом проналажења масовних гробница у Петровом селу (две фотодокументације), прочитао извештај о ексхумацији лешева, а од Завода за судску медицину у Нишу од 21.11.2003. године, изводе из матичне књиге умрлих од Општине Кладово под бројевима 4, 5. и 6/2001 на име Битићи Агрона, Битићи Илија и Битићи Мехмета, а све од 15.04.2004. године, извештај Министарства правде САД из Вашингтона од 17.12.2001. године број 20535-001, извршио увид у фототехничку документацију СУП-а у Бору - ОУП-а Кладово од 5.11.2004. године, прочитао депешу број 214/99 од 27.05.1999. године, Ресора јавне безбедности а о програму обуке у Петровом Селу, допис БИА РС, број 02-3315 од 16.03.2006. године, извештај Сталне мисије Републике Албанији од 04.10.2006. године, три захвалнице потписане од стране Агима Чекуа које гласе на име Мехмета, Агрона и Илија Битићи од 06.03.2001. године, те уверење – захвалница «Министра војног» ОВК, број 010/250 од 26.07.1999. године, а на име исте тројице оштећених, биографију оштећених Битићи Илија, Мехмета и Агрона написана од Имера и Неџата, а са стране 18, 86. и 123, извештај СУП-а у Приштини од 30.05.1999. године, о возилима која ће се користити за обуку у Петровом Селу, извештај МУП-а РС – Штаб министарства 12а број 40 од 28.05.1999. године о распореду упућивању група на обуку у Петровом Селу, документа која је доставио приликом сведочења сведок [REDACTED], фотокопију делова монографије «Геноцид Срба на Косову на прагу XXI века на албанском и у преводу на српски језик, допис УКП – Служба за откривање ратних злочина број 03/4-3 број 230-4685/07 од 06.06.2007. године, допис БИА РС број 02-8026 од 31.05.2007. године, записник о увиђају на лицу места извршен од стране председника овог већа а дана 14.06.2007. године, са увидом у фотодокументацију сачињену том приликом, обавештење [REDACTED] којим одбија да сведочи у овом предмету, извештај Службе за откривање ратних злочина број 03/4-3-1 број 230 4685/07 од 06.08.2007. године са подацима о располагању аутоматима «хеклер» и «кох» у јуну 1999. године, извештај ФБИ из Вашингтона САД од 07.09.2007. године, са балистичким вештачењем, извештај МУП-а Републике Србије од 24.09.2007. године - Хеликотопетрске јединице 03/17 са фотокопијом дневника летења за период од 01.07.1999. до 31.07.1999. године, извештај МУП-а Републике Србије од 29.11.2007. године о смрти [REDACTED] те извод из МК умрлих Општине Краљево број 4/2007 на име [REDACTED], копију извода из матичне књиге умрлих Општине Зајечар под бројем 0663/2007 на име [REDACTED], надаље извршио увид у: више фотографија теренског покретног купатила са кабинама, металне плочице приложене на главном претресу дана 12.02.2007. године од стране одбране оптужених, обдукционе скице лешева оштећених, металну плочицу

на преклапање предата од стране одбране оптужених, а на претресу од 13.04.2007. године, потврду Команде војног одсека од 08.06.1999. године издату на име [REDACTED], фотодокументацију МУП-а Републике Србије - УКП од 07.04.2006. године које садрже зграде СУП-а и зграду Окружног затвора у Прокупљу, више фотографија, а за возило марке «Мицубиши пајеро» које је 1999. године било на задужењу у СУП-у у Прокупљу, фотодокументацију сачињену приликом увиђаја на лицу места а од 14.06.2007. године, фотодокументацију сачињену приликом обдукције тела оштећених, те у видео запис сачињен приликом показивања места и откопавања гробница у Петровом Селу у јуну 2001. године, надаље је прочитао извештај Управе криминалистичке полиције– Ресора јавне безбедности МУП-а РС бр. 02/6-2 број 71/06 од 30.01.2006. године, решење Ресора јавне безбедности МУП-а РС, бр. 112-10/01 од 28.12.2001. године, решење Ресора јавне безбедности МУП РС, бр. 112-10/01 од 12.12.2001. године, извештај Окружног затвора Прокупље бр. 24-398/01 од 23.02.2001. године, решење Општинског органа за прекршаје у Куршумлији Уп.бр. 679/99 од 27.06.1999. године, записнике Окружног затвора у Прокупљу од 27.06.1999. године о одузимању ствари од Битићи Мехмета, Илија и Агрона са констатацијом од 08.07.1999. године о враћеним стварима, решење о условном отпусту Управе за извршење заводских санкција при Министарству правде РС – Окружног затвора у Прокупљу бр. 11/99 од 08.07.1999. године, списак о исплаћеним дневницама и накнадама за ангажовање у резервном саставу ЈСО Управе за заједничке послове МУП РС под бројем 3875/06 од 14.07.2006. године, дневни распоред рада за четвртак 08.07.1999. године, СУП-а Прокупље од 07.07.1999. године, решење о отказу даљег боравка у СР Југославији М, А. и И. Битићију, МУП РС СУП Прокупље, број 26-1-3/99 од 5.7.1999. године са констатацијом о уручењу решења 8.7.1999. године, извод из матичне књиге рођених за Илија Битићија државе Илиноис, САД, под бројем 1281 од 3.8.2001. године, извештај војног патолошког института из Вашингтона, ДЦ 20306-6000 о идентификацији post mortem Агрона, Мехмета и Илија Битићи од 4.10.2001. године са фотографијама о току и поступку ексхумације и идентификације, извештај FBI из Вашингтона број 309Ц-ФV-222427, службену белешку о обављеном разговору са адв. Вељком Ђурђићем од 2.02.2009. године, службену белешку о обављеном разговору са адв. Вељком Ђурђићем од 9.04. 2009. године, 122. и 123. страна књиге 8 Војне енциклопедије штампане у Београду 1966. године, те извршио увид у три фотографије из Наставног центра у Петровом Селу, те је **одбио** предлог заменика Тужиоца за ратне злочине са главног претреса од 14.02.2007. године да се у својству сведока саслуша [REDACTED], предлог одбране са главног претреса од 22.12.2008. године да се у својству сведока саслуша Наташа Кандић, у више наврата поновљени предлог одбране да се у својству сведока саслуша [REDACTED], предлог одбране са главног претреса од 26.06.2009. године да се од Амбасаде Сједињених Америчких Држава прибави податак да ли су и ако јесу у складу с којим прописима Сједињене Америчке Државе формирале, обучиле, обукле, превезле, наоружале америчке држављане албанског порекла у Албанију, односно на Косово ради учествовања у оружаним сукобима и да ли о томе постоји сходно њиховом уставу члан 1

одељак 8, члан 2 одељак 2 овлашћење, односно одлука председника, односно конгреса Сједињених Америчких Држава, те да ли су они припаднике Атлантске бригаде снабдели идентификационим плочицама и документима и да ли су и када браћа Битићи постали чланови ове бригаде, да ли су и када ушли на територију државе, односно на територију јужне српске покрајине, предлог одбране са главног претреса од 11.04.2007. године да се прибави досије КИМ, предлог пун. оштећених адв. Драгољуба Тодоровића са гл. претреса од 14.02.2007. године да се у својству сведока саслуша судија [REDACTED], предлог заменика тужиоца са главног претреса од 19.09.07. да се прибави записник о саслушању [REDACTED] ка из предмета Ки.В. 8/06, предлог браниоца са главног претреса од 19.09.07. да се изврши суочење [REDACTED], те да се саслуша [REDACTED] начелник Центра ДБ-а у Призрену, предлог заменика тужиоца из поднеска од 7.05.2009. године да се у својству сведока саслуша [REDACTED], предлог пуномоћника оштећених адв. Драгољуб Тодоровић са главног претреса од 12.05.2008. године да се у својству сведока саслушају [REDACTED] предлог браниоца адв. Боже Прелевића са истог главног претреса да се у својству сведока саслуша [REDACTED] у току 1998. године тужилац или заменик тужиоца на Косову у Приштини те предлог да се у спис предмета уврсти и писмо [REDACTED]», упућено Тужилаштву из Москве са обављеним графолошким вештачењем, предлог браниоца адв. Боже Прелевића са главног претреса од 10.06.2008. године да се у својству сведока саслуша [REDACTED] предлог одбране са главног претреса од 26.06.2009. године да се од Амбасаде Албаније Албаније затражи податак да ли је држава Албанија регистровала улазак у Албанију америчке бригаде од америчких држављана зване Атлантска бригада, у чијој организацији је та бригада била у Албанији, где у Албанији, кад је ушла на Косово и сазнања ко је и када формирао Атлантску бригаду, предлог тужиоца из оптужнице да се у својству сведока саслушају: [REDACTED], те предлог одбране са главног претреса од 16.09.2009. године да се од МУП РС прибави формацијски списак за 1998/1999 годину прве чете 124. интервентне бригаде као и да се у својству сведока саслуша [REDACTED], те да се прочитају акти које је одбрана предала суду на истом главном претресу и то копија дописа Штаба врховне команде из Београда од 20.06.1999. године под бројем 01/7061-1 те 4 документа преузета са сајтова на интернету и то први, на шест страна, са насловом «Удруге међународних драговољаца хрватских оружаних снага» са списком лица, те се на страни другој од укупно шест налазе имена Агрона, Мехмета и Илија Битићија, затим на 15 страна документ републиканског политичког комитета Сената Сједињених Америчких Држава на енглеском језику, затим документ на пет страна «Консил», те потом документ на две стране насловљен као «тероризам» и копију насловне стране брошуре извесног Драгана Симеуновића са називом «Тероризам» те копије 181, 182 и 183 стране те књиге, па је оценом изведених доказа, сваког посебно и свих заједно те оценом одбране оптужених а све у смислу одредби чл. 352 ЗКП, утврдио следеће

5. ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:

Оптужени Сретен Поповић зв. «**[REDACTED]**» је стар **[REDACTED]**, **[REDACTED]** је и **[REDACTED]**е, нема непокретне имовине, **[REDACTED]** завршио је **[REDACTED]** **[REDACTED]**кован **[REDACTED]**у **[REDACTED]**или **[REDACTED]** и до сада је неосуђиван. Налазио се у притвору који му се рачуна почев од 1. марта 2006. године па до 13. априла 2007. године. У току 1999. године и за време и након оружаног сукоба на територији СРЈ био је командир извиђачко-диверзантског вода Оперативно потерних група при 124. интервентној бригади ПЈП па и на дан 8 и 9 јула 1999.год. а и заменик команданта наставног центра за обуку у Петровом Селу.

Оптужени Милош Стојановић са надимком [REDACTED] је стар [REDACTED], без непокретне имовине је, по занимању је [REDACTED], завршио је [REDACTED] у [REDACTED] у [REDACTED] се [REDACTED] а [REDACTED] е. Налазио се у притвору који му се рачуна почев од 1. марта 2006. године па до 13. априла 2007. године У току 1999. године и за време и након оружаног сукоба на територији СРЈ командир је одељења извиђачко-диверзантског вода Оперативно потерних група при 124. интервентној бригади ПЈП па и на дан 8 и 9-ог јула 1999.год.

Напред наведене чињенице суд је утврдио у битном на основу одбране самих оптужених који у том смислу дају детаљна и прихватљива објашњења те како исто у поступку није доведено у сумњу изведеним доказима суд је ове чињенице као несумњиве и утврдио. Подаци о притвору према оптуженима произилазе из списка предмета – решења суда о одређивању и продужењу притвора као и укидању истог а чињенице о досадашњој (не)осуђиваности и на основу извода из КЕ и исто и није било у поступку спорно.

У јануару 1998. год. започео је и потом се интензивирао сукоб између војних снага тадашње Војске СРЈ и полицијских снага Републике Србије, с једне и припадника наоружане војне организације Ослободилачке војске Косова, са друге стране а на подручју Аутономне покрајине Косово и Метохија. Потом 23. марта 1999. године Скупштина СРЈ уредбом проглашава непосредну ратну опасност а 24. марта исте године снаге НАТО алијансе започињу бомбардовање, односно ваздушне нападе на циљеве Савезне Републике Југославије након чега је проглашено ратно стање када овај сукоб добија карактер међународног сукоба. По потписивању Војнотехничког споразума тзв. Кумановски споразум између представника Савезне Владе СРЈ и Северно атлантске алијансе 9.06.1999. године дана

10.06.1999. године долази до суспензије НАТО бомбардовања ради повлачења снага Војске СРЈ и полиције Републике Србије и уласка међународних снага на ту територију чиме је фактички укинута постојање оружаног сукоба. Фактички, 20.06.1999. године у 18 сати све снаге СРЈ завршиле су повлачење са АП Косова на ужу територију Републике Србије и ван копнене зоне безбедности, када више није било ниједног припадника Војске СРЈ и МУП РС на Косову. До званичне обуставе бомбардовања долази 21.06.1999. године након чега Скупштина СРЈ 24.06.1999. године доноси одлуку о укидању ратног стања која на снагу ступа 26.06.1999. године.

Ни у овом делу чињенице практично нису спорне. У овом смислу исказују и саслушани сведоци пре свега уверљиво и са пуно детаља сведок [REDACTED], који је у то време био помоћник министра Унутрашњих послова - задужен за послове Управе полиције као и један од потписника тзв. «Кумановског споразума» испред Владе СРЈ, те му је извесно пуно података из разних извора било познато⁸. Такође, чињенице да је избио оружани сукоб на територији АП Косова те да је тадашња Савезна Република Југославија бомбардована од стране НАТО алијансе, у циљу слабљења борбене моћи те потпуног онеспособљавања и разбијања снага СРЈ у ком тренутку овај сукоб и прераста из фазе унутрашњег у међународни, на овим просторима су општепознате, па је суд ове чињенице као несумњиве и утврдио. Одлука о проглашењу ратног стања и Одлука о престанку ратног стања су пак правни акти тадашње Савезне Владе и Савезне скупштине.⁹

На основу свега изнетог, за овај суд нема никакве сумње да је у питању међународни оружани сукоб. Задатак суда у овом поступку није био (нити је то објективно било могуће) да утврђује узроке избијања сукоба и његов ток, а исто у крајњој линији није ни од значаја ради расправљања о конкретном кривичном делу.

У јулу 1999. године *опт. Поповић Сретен* и *опт. Стојановић Милош* су припадници *Оперативно потерних група* које су формацијски припадале 124. интервентној бригади *Посебних јединица полиције* и то *опт. Поповић* је у командир извиђачко-диверзантског вода *Оперативно потерних група* а *Стојановић* је командир одељења истог вода. *Оптужени Поповић* и *Стојановић* те [REDACTED] су у то време били помоћници руководиоца и координатора обуке у *Наставном центру за обуку припадника полиције* у *Петровом Селу*, *прук.* [REDACTED].

Чињенице у овом делу суд је утврдио како на основу одбране оптужених тако и из потпуно сагласног казивања сведока [REDACTED] који потврђују ове одбране као и из решења о распоређивању на име и оптужених и ове двојице сведока и исто у поступку и није било спорно. Тако, како је већ наведено оптужени

⁸ транскрипти од 12.04.2007.год. – стр.3 и даље које је суд на главном претресу од 11.12.2007.год. прочитао,

⁹ «Службени лист СРЈ» бр. 15/99 и 44/99

објашњавају своје својство помоћника и магационера у овом Наставном центру док сведок [REDACTED]¹⁰ тврди да је и он имао исто својство као и опт. Поповић с тим да он у времену које се односи на овај кривично-правни догађај није био у кампу као ни [REDACTED]¹¹ (што уосталом тврде и сами оптужени), који је по сопственој тврдњи и тврдњама оптужених био руководиолац кампа.

Оштећени у овом поступку су Или, Мехмет и Агрон Битићи држављани САД а албанске националности. У априлу 1999. год. су постали припадници добровољачке јединице «Атлантска бригада» која је формирана крајем марта 1999. године у Њујорку, у Сједињеним Америчким Државама, која је бројала око 400 припадника и то америчких држављана албанског порекла а која је из Републике Албаније, илегално, прешла на подручје Косова и Метохије у априлу месецу 1999. године те се ставила у службу Ослободилачке војске Косова и имали активног учешћа у војним акцијама на подручју «Паштрика» против припадника српских снага.

Ни ове чињенице суштински нису биле спорне. Суд је неспорно утврдио да се ради о припадницима «Атлантске бригаде» која је дошла на Косово ради прикључења Ослободилачкој војсци Косова у борби против српских снага (војске и полиције) а на основу исказа сведока оштећеног [REDACTED] рођеног брата тројице оштећених¹² те исказа сведока [REDACTED] који је у то време био [REDACTED], а од јуна месеца 2001. године радио на [REDACTED]¹³ који сагласно тврде да су оштећени били припадници «Атлантске бригаде», те на основу три документа под називом «Захвалница» потписаних од стране генерала ОВК Агима Чекуа које гласе на име Мехмета, Агрона и Илија Битићи од 6.3.2000. године¹⁴ те уверења - захвалница «министра војног» ОВК број 010/250 од 26.7.1999. године, за Битићи Илија, за Битићи Мехмета, за Битићи Агрона¹⁵ и биографије оштећених Битићи Илија, Мехмета и Агрона коју је написао Имерај Неџат.¹⁶ Осим тога, код оштећених су пронађена документа, издата од стране ОВК, са њиховим фотографијама у униформама ОВК, три металне идентификационе војне плочице ОВК, фотографије у униформи ОВК, два путна листа која је издала Амбасада Албаније у САД, са њиховим фотографијама у униформи ОВК о чему у својим исказима пак сагласно тврде сведоци [REDACTED]¹⁷.

¹⁰ транскрипти од 21.03.2007.год. – стр.21 и даље које је суд на главном претресу од 11.12.2007. год. прочитао,

¹¹ транскрипти од 22.12.2008.год. – стр.13 и даље

¹² транскрипти од 11.12.2007.год. – стр. 13 у вези транскрипта записа са главног претреса од 12.02.07.- стр.7

¹³ транскрипт од 11.04.07. год. – стр.43 и даље а које је суд прочитао на главном претресу од 11.12.2007.год.

¹⁴ стр. 395-397/185 овог списка

¹⁵ стр. 400-405/ 187 овог списка

¹⁶ стр. 406-413/188 овог списка

¹⁷ транскрипти аудио записа са главног претреса од 9.06.2008.год. - стр. 52 и даље

_____¹⁹. Мада је одбрана оптужених практично негирала евентуално постојање и деловања тзв. «Атлантске бригаде» суд је, прихватајући горе наведене доказе и на њима утврђене чињенице, одбио доказне предлоге одбране а ради саслушања сведока _____ (тим пре што и уколико сведок _____ не би знао за постојање и деловање какве јединице овог назива, из истог се свакако не би могао извући сигуран закључак да та јединица није ни постојала ни деловала на просторима КиМ ни да ли су или не овде оштећени били њени припадници).

Оштећени, Или, Мехмет и Агрон Битићи, су 26.06.1999. године са _____, његовим сином, снахом и двоје деце прешли из АП Косово и Метохија на тзв. «ужу» територију Србије код села Рударе, СО Куршумлија, без личних докумената, где су од стране припадника полиције РС лишени слободе. Након што су саслушани у згради СУП-а у Прокупљу од стране инспектора за општи и привредни криминал те од стране радника ДБ, против њих је, од стране инспектора за странце и путне исправе тог СУП-а _____, поднета прекршајна пријава те су спроведени прекршајном судији у Куршумлији којом приликом су им изречене затворске казне у трајању од по 15 дана, чије издржавање је започето 27.06.1999. године а све то због прекршаја из чл. 106 ст. 1 тач. 4 Закона о кретању и боравку странаца («Сл.лист СФРЈ» бр. 56/80 и др.).

Ни чињеница да су исти незаконито прешли границу и ушли у Србију без личних докумената и због тога кажњени казнама затвора у трајању од по 15 дана није била спорна а суд је утврдио на основу решења Општинског органа за прекршаје у Куршумлији У.П. бр. 679/99 од 27.06.1999. године²⁰ те исказа више сведока а посебно из исказа сведока _____

Сведок _____²¹ тако тврди да га је 26. јуна 1999. године дежурна служба обавестила да су на пункту Рударе затекли три лица без путних исправа која су привели у полицијску станицу ОУП-а у Куршумлији након чега је започео рад Службе државне безбедности која је утврдила да се ради о три брата, да су имали плочице са бројевима око врата те да других докумената код себе нису имали, као и да су тражили да се врате на Косово да би једну групу неалбанског живља превезли до Мердара или Рудара, након чега их је преузео шеф одсека за странце и путне исправе из Прокупља _____. Он наводи и да су добили повратно решење да су осуђени на затворску казну од по 15 дана у Прокупљу а сведок _____ тврди да је од оштећених сазнао да су непосредно по потписивању

¹⁸ транскрипти од 11.04.2007.год. - стр. 13 и даље које је суд прочитао на главном претресу од 11.12.2007.год.

¹⁹ транскрипти од 21.03.2007.год. - стр. 3 и даље које је суд прочитао на главном претресу од 11.12.2007.год.

²⁰ стр. 685-686/201 овог списка

²¹ транскрипти аудио записа са главног претреса од 9.06.2008.год. - стр. 52 и даље

Кумановског споразума, са избеглицама, око 20. јуна ушли из Албаније у Призрен, те после неколико дана покојног [REDACTED] за, [REDACTED], његовог сина, снају и њихово двоје деце пребацили до Рудара, након чега су, пошто нису имали путне исправе, ухапшени²² а што у свом исказу потврђују и сведоци [REDACTED]²⁴ који наводе и да су ова лица, након што су ту ноћ провела у просторијама ОУП-а, сутрадан изведена пред судију за прекршаје што је у потпуној сагласности са исказом сведока [REDACTED] који објашњава да је након спроведеног прекршајног поступка донето решење којим су свој тројици оштећених изречене казне затвора у трајању од по 15 дана²⁵. И сведок [REDACTED]

[REDACTED] тврди да су, преко дежурне службе СУП-а Прокупље, информисани о томе да је троје лица албанске народности на полицијском пункту у месту Рударе легитимисано та да су у земљу ушли без одговарајућих папира, докумената, виза. Објашњава да ова лица код себе нису имала ни личне карте ни пасоше већ путне листе, са подацима о месту рођења, (што тврди и сведок [REDACTED])

[REDACTED] додајући да су имали и пар фотографија и плочице²⁶) те да су закључили да се ради о држављанима Сједињених Америчких Држава²⁷ а сведок [REDACTED] у

[REDACTED] такође тврди да је оштећенима због илегалног уласка на територију тадашње Југославије изречена казна затвора од 15 дана након чега га је линијски инспектор обавестио да су нестали.²⁸ И сведок [REDACTED]

[REDACTED] тврди да је сазнао да су ошт. браћа Битићи приведени у секретеријат, па код судије за прекршаје а 27.06.1999. на јутарњем колегијуму након што је начелник Одељења криминалистичке полиције о томе информисао начелника СУП-а.²⁹ Исказима ових сведока суд је у потпуности поклонио веру налазећи да казују сагласно на битне околности а доказа који би указивали на супротно и није било.

Сведок [REDACTED] а

[REDACTED] пак тврди да је био у Београду, на састанку код министра унутрашњих послова када су га, из његовог секретаријата, информисали око привођења неких лица Албанаца америчког држављанства, припадника УЧК, који су на Мердару ухваћени и предати судији за прекршаје и кажњени.³⁰ Суд није прихватио овај део исказа овог сведока налазећи да је у супротности са осталим исказима. Наиме, суд је на становишту да је овај део исказа нелогичан имајући у виду чињеницу да би из њега проистекло да је он

²² транскрипт 9.02.2007. године - стр. 67 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²³ транскрипти од 12.02.07. - стр. 42 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²⁴ транскрипти од 22.03.07. - стр. 9 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²⁵ транскрипти од 9.02.2007. - стр. 69 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²⁶ транскрипти од 21.03.07. - стр. 5 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²⁷ транскрипти од 11.04.07. - стр. 14 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²⁸ транскрипти од 24.05.07. - стр.31 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

²⁹ транскрипти од 22.05.07. - стр.36 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

³⁰ транскрипти од 22.05.07. - стр. 5 а прочитано на гл. претресу дана 11.12.2007.год.

истовремено обавештен о хапшењу и извођењу оштећених пред судију за прекршаје, из чега би се дало дало закључити да они одмах бивају одведени код судије за прекршаје и кажњени а из свих других исказа произилази да су то вече задржани у ОУП-у а сутрадан изведени пред судију, кажњени и потом спроведени у Окружни затвор на издржавање казне.

Оштећени Или, Мехмет и Агрон Битићи су у Окружном затвору у Прокупљу борабили до 8.07.99. године ког дана је требало да буду отпуштени са издржавања казне а на основу решења о условном отпуста донетом од стране управника тог затвора. Истог дана, приликом отпуста са издржавања казне затвора ови оштећени су предати четворици припадника полиције РС међу којима је и овде опт. Стојановић Милош.

Чињеницу да су ова лица пуштена на условни отпуст суд је утврдио на основу решења о условном отпуста и отпусног листа од 8.07.1999. године донетих од стране управника Окружног затвора у Прокупљу [REDACTED] где су наведену казну издржавали³¹ те да су по отпуштању са издржавања казне затвора предати припадницима МУП Србије суд је утврдио и на основу исказа више сведока и то [REDACTED] а и на основу одбране самих оптужених и чињенице у овом делу практично и нису биле спорне.

Из исказа сведока [REDACTED] утврђено је да је Ђорђевић дана 8.07.1999. године донео решење о условном отпуста оштећених, а на основу њиховог захтева, те да су исти тог дана и отпуштени. Сведоци [REDACTED] даље наводе да је [REDACTED] то јутро позвао начелник полиције [REDACTED] и обавестио га да ће доћи неки људи из МУП-а из Београда по оштећене док [REDACTED] истиче и да је видео два човека млађа старосне доби око «30 и 40 година»³⁵. са којима су ошт. браћа Битићи отишла у правцу зграде општине испред које се налазило једно путничко возило – «Застава 101» или «128»³⁶. Сведок [REDACTED] тврди да му је [REDACTED] једном приликом, рекао да га је звао [REDACTED] да пита када оштећени излазе (а не Алимпић како је тврдио у истрази), што тврде и сведок [REDACTED] а и сведок [REDACTED] ³⁷ а сведок [REDACTED] истиче да је на дан када су оштећени отпуштени, затекао, у

³¹ стр. списка 703-708/201

³² транскрипти од 9.02.07.год. – стр.32 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

³³ транскрипти од 9.02.07.год. – стр.15 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

³⁴ транскрипти од 9.02.07.год. – стр.65 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

³⁵ транскрипт 9.02.07. године - стр. 20

³⁶ исто, стр.21

³⁷ транскрипти од 8.02.07. год. – стр.42 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

канцеларији начелника Одељења полиције [REDACTED], два лица у цивилу која су се представила као радници МУП-а на основу чега је он касније закључио да су то вероватно лица која су дошла да их преузму.³⁸ Даље, сведоци [REDACTED] сагласно тврде да су лица која су дошла по оштећене била у цивилу с тим што [REDACTED] објашњава да су му та два мушкарца пришла, представили се као радници СУП-а или полиције и рекли да «треба да преузму браћу Битићи».⁴⁰

Исказима горе наведених сведока је суд у овом делу поклонио пуну веру налазећи да су сагласни, логични и убедљиви.

Сведок [REDACTED] тврди да је он по позиву [REDACTED] ради провере када оштећени браћа Битићи излазе из затвора, тог дана позвао [REDACTED], који му је рекао да излазе 8.07.⁴¹ Наводи да је 8-ог јула у преподневним часовима, непосредно после колегијума звао надзорник страже [REDACTED] да провери да ли ће ови људи из министарства да преузму браћу Битићи након чега је он поново звао пуковника [REDACTED] који му је то потврдио те га је убрзо након тога неко из дежурне службе обавестио телефоном да су колеге из Београда дошле и да треба да иду у затвор да преузму ова лица. Он такође тврди да уопште није разговарао са управником затвора као и да није видео лица која су дошла по оштећене⁴² а при тој тврдњи остаје и када га опт. Стојановић подсећа да је био код њега у канцеларији⁴³. Суд није поверовао овом делу исказа сведока [REDACTED]. Наиме, сведоци [REDACTED] тврде да је [REDACTED] звао [REDACTED] а не [REDACTED] како то тврди сведок [REDACTED]. Даље, супротно наводима [REDACTED] да није видео лица која су дошла по браћу Битићи, сведок [REDACTED] тврди да је у [REDACTED] канцеларији видео лица која су дошла да преузму оштећене а и опт. Стојановић у својој одбрани признаје да је тамо био. Стога суд није прихватио овај део исказа овог сведока налазећи да је исти у супротности са исказима горе наведених сведока и извесно усмерен на умањење сопственог удела у радњама предузетим око ових оштећених.

Дана 7.7.1999. године опт. Поповић Сретен је у наставном центру за обуку припадника ПЈП који се налази у месту Петрово село код Кладова. Према плану и програму обуке припадника полиције, дана 9-ог јула је требало да почне петнаестодневна обука за око 100 припадника полиције упућених из више секретаријата унутрашњих послова из Републике Србије. Руководилац обуке је био [REDACTED] у то време у чину потпуковника а Поповић Сретен и [REDACTED] су му је били помоћници. Обуку изводе

³⁸ транскрипти од 9.02.07.год. – стр.97 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

³⁹ транскрипти од 9.02.07.год. – стр.47 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁴⁰ транскрипти од 9.02.07.год. – стр.56 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁴¹ транскрипт од 22.05.07. - стр. 36 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁴² исто, стр. 38

⁴³ исто, стр. 52

инструктори одређени из тадашње ЈСО ресора ДБ МУП-а РС и њихов руководилац је био припадник те јединице [REDACTED]

Према плану и програму за извођење обуке, ова «тура» обуке је извођена у периоду од 9. до 24. јула 1999. год. Дана 7.07.1999.год. опт. Поповић је у овом наставном центру, [REDACTED] користи неке слободне дане а [REDACTED] је код своје куће и спрема полагање испита на факултету. Тог дана генерал [REDACTED] у то време начелник јавне безбедности МУП-а РС, телефоном позива наставни камп, тражи [REDACTED] те како је у кампу само опт. Поповић, наређује му да организује неколико људи из своје јединице који би сутрадан из Окружног затвора у Прокупљу преузели тројицу америчких држављана Албанског порекла, спровели их до Наставног центра у Петровом Селу и ту их задржали до преузимања од других припадника МУП-а који ће доћи по њих. Опт. Поповић, поступајући по овом наређењу начелника [REDACTED] зове овде опт. Стојановић Милоша који је у Крушевцу и преноси му ово [REDACTED] наређење и наређује му да ради реализације ангажује још двојицу припадника јединице. Стојановић ангажује [REDACTED] и [REDACTED] а те сутрадан 8.7.1999. године у преподневним сатима одлазе у Прокупље службеним возилом марке «Голф» које се од повлачења са КиМ налази код опт. Стојановића, јављају се у СУП у Прокупљу код начелника одељења полиције [REDACTED] који их упућује до зграде Окружног затвора у близини ове зграде СУП-а где заједно са још једним униформисаним НН припадником полиције и полицијским џипом марке «Пајеро», са «М» рег. ознаком, преузимају оштећене на изласку из Окружног затвора и сместе у возило «Пајеро». Том приликом овде опт. Стојановић им је објаснио да их воде до Кладова ради депортације из земље па их са ова два возила спроведу до наставног центра у Петровом селу где дођу у касним поподневним сатима. У међувремену, опт. Поповић је, ради њиховог смештаја, испразнио једну магацинску просторију у згради чија изградња је започета и која просторија је обезбеђена са металним вратима и прозором са решеткама и у којој се налази славина са водом а на бетонском поду отвор за одвод за воду. Опт. Поповић у ову просторију смести импровизоване лежајеве и по доласку Стојановића и других у камп, оштећене смести и закључа у ову просторију и ту их задржи до сутрадан увече када су по оштећене дошли и преузели их за сада НН припадници МУП-а РС из Београда. Наиме, тог дана (9.07.1999.год.) изјутра, начелник [REDACTED] је поново звао камп и опт. Поповића и након што му је овај рекао да су оштећени доведени и задржани, [REDACTED] му је рекао да ће по оштећене доћи у току дана припадници МУП- из Београда. Опт. Поповић је оштећенима, за време овог задржавања у неколико наврата односио тзв.»ланч пакете» са храном и водом за пиће. Том приликом је опт. Поповић разговарао са оштећенима који су му објаснили да су родом из Призрена где им живе родитељи и болесна сестра те када и како су ушли на територију СРЈ док им је опт. Поповић објаснио да очекује да по њих дођу радници полиције из Београда ради депортације.

Предње чињенице, суд је утврдио како на основу одбране окривљених тако и на основу казивања више саслушаних сведока а и на основу прочитане писмене документације.

Чињенице око тога да се почев од 9. јула те године почиње са извођењем обуке за око 100 припадника ПЈП из више Секретаријата, да се обука изводи у наставном центру у Петровом селу и да траје 15 дана пису спорне а произилазе и из потпуно сагласног казивања саслушаних сведока (радника МУП-а – Управе за заједничке послове – Одељења за исхрану и смештај, припадника ПЈП упућених на обуку и припадника ЈСО ангажованих као инструктори на обуци) али и из спискова за исплату дневница⁴⁴ тим радницима МУП-а у наведеном периоду као и из докумената – спецификација о требовању хране за све који су боравили у кампу на тој обуци а појединачно по данима у том периоду.

Чињеницу да је окривљени Поповић добио наређење (и које садржине) од претпостављеног старешине суд је утврдио из исказа сведока [REDACTED] (тада начелник службе јавне безбедности), чији исказ⁴⁵ овај суд у потпуности прихвата ценећи да је убедљив и логичан, и који у потпуности потврђује одбрану окр. Поповића наводећи да му је тадашњи министар полиције, Влајко Стојиљковић, издао задатак да тројица Американаца албанског порекла буду пребачена у Наставни центар у Петрово Село ради даље обраде те му је у том смислу и наредио да зове Наставни центар и изда налог да радници тог центра оду у Окружни затвор и преузму тројицу америчких држављана, објашњавајући да је негде у поподневним часовима, у првој половини јула, позвао центар, јавио му се дежурни који му се представио као [REDACTED] помоћник те да га обавестио да [REDACTED] није ту након чега му је он издао задатак да одреди људе који ће из Окружног затвора у Прокупљу преузети тројицу америчких држављана, припадника Ослободилачке војске Косова. Даље наводи да га је након дан-два поново звао министар и питао шта је урађено те да ли може да пошаље екипу, а он опет позвао Наставни центар и Поповића питао да ли је ту [REDACTED] и да ли су су приведена лица ту, на шта му је он одговорио да [REDACTED] још није ту а да су лица приведена те је он Поповићу пренео да ће доћи екипа која ће преузети те оштећене, те да их њима преда. Истиче да је опт. Поповић био у обавези да по његовом наређењу изврши овај задатак као и да је могао само да изведе закључак да треба да иду на даље саслушавање и даљу полицијску обраду. Објашњава и да се срео са [REDACTED] неколико дана након [REDACTED] повратка са одсуства и са њим разговарао о овоме.⁴⁶ Идентично казује и сведок [REDACTED].⁴⁷

Из исказа сведока [REDACTED], при којем он остаје и приликом суочења са опт. Стојановићем, и који је суд у овом делу прихватио

⁴⁴ стр. 174-176 и 177 списка истраге а прочитано на главном претресу од 8.10.2008.год. – стр.4

⁴⁵ транскрипти од 26.06.2009.год. – стр.3 и даље. (Сведок је саслушан путем видео-конференциске везе из приторске јединице МКТЈ у Хагу).

⁴⁶ исто, стр.13

⁴⁷ транскрипти од 22.12.08. – стр.16

као и исказа сведока [REDACTED], који исказ је суд у потпуности прихватио као логичан и убедљив суд је утврдио да су њих двојица са опт. Стојановић Милошем а по наређењу опт. Поповића и заједно са возачем (полицајцем у редовној униформи) ципа «Мицубиши Пајеро» са «М» рег. ознакама, (у чијем возилу су се оштећени возили на задњем седишту) тројицу млађих мушкараца, одвезли у Петрово Село у Наставни центар полиције где их је сачекао опт. Поповић након чега их је преузео и сместио у објект испод писте те их затворио и обезбедио храну и воду. Искази ових сведока се разликују у неким појединостима. Тако сведок [REDACTED] тврди да су оштећени по преузимању из затвора у Прокупљу били везани а сведок [REDACTED] да се не сећа да су били везани али да су држали руке на леђима⁴⁸ те је суд с обзиром на чињеницу да се сведок [REDACTED] не сећа детаља овог типа, а налазећи да се ниједан од саслушаних сведока који су присуствовали извођењу ових лица из затвора не изјашњава да су исти били везани, чак сведок [REDACTED] тврди да су припадници МУП-а који су их преузимали «том приликом нешто попричали са оштећенима и отишли»⁴⁹ а сведок [REDACTED] да су се оштећени руковали са овим полицајцима након чега су заједно кренули према паркингу⁵⁰ те изричито тврди да оштећени нису били везани⁵¹. Овим исказима је суд поклатио пуну веру налазећи да су логични и убедљиви те међусобно сагласни и сагласни са исказом сведока [REDACTED]. Суд, додуше, у овом делу није поверовао исказу сведока [REDACTED] као ни делу његовог исказа у ком тврди да је опт. Стојановић у колима њему и Николићу рекао да «возе неке шпијуне до Попа»⁵² а што децидно негирају и опт. Стојановић и сведок [REDACTED]. Наиме, и сам [REDACTED] је приликом саслушања пред радницима УКП тврдио да му је то рекао опт. Поповић а не опт. Стојановић те је очигледно да овај сведок није сигуран ко му је то од ове двојице рекао па је стога овај део његовог исказа за овај суд неприхватљив а с обзиром да је очигледно да се исти не сећа детаља овог типа. Но без обзира што ови сведоци различито казују на ове неке околности, извесно је да потпуно сагласно исказују на битне а то је да су оштећене тог дана преузели у Прокупљу и спровели до кампа у Петровом Селу. Нелогично је да их се не везује (ради спречавања евентуалног отпора и бекства) али ниједан изведени доказ не указује за супротно.

На основу одбране окривљених те исказа више сведока те на основу увиђаја на лицу места који је овај суд обавио дана 14.06.2007.год. и увидом у фотографије сачињене том приликом⁵³, утврђено је да је простор у ком су ова лица била затворена зидани бетонски објект у изградњи, са плочом, делимично укопан у земљу у делу до тзв. «писте» (простора за постројавање), дужине око 25 метара и ширине око 10 метара те да се састоји из више просторија које служе за одлагање опреме и муниције. Према прихваћеној

⁴⁸ транскрипти од 9.02.07. - стр. 8, а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁴⁹ транскрипт 9.02.07. - стр. 50 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁵⁰ исто, стр. 58

⁵¹ исто, стр. 59

⁵² транскрипт 8.02.07. - стр. 82 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁵³ стр. 663-676/288 овог списка

минута разговарао са овим колегом те да се након разговора Поповић спустио стазом до зиданог објекта који је одмах ту поред писте и извео 3 лица, у цивилу, средњих година између 35 и 45, која лица нису била везана те су самостално ушла у теренско возило⁵⁹. Наводи и да никакве пуцње након тога није чуо⁶⁰. Такође чињеницу да су оштећени тог првог дана обуке одведени из Наставног центра потврђује и исказ сведока [REDACTED] који тврди да му је сутрадан по доласку у Петрово Село, Поповић дао задатак да однесе неке сандуке у магацин који се налази у започетој згради, испод писте којом приликом није уочио нити чуо ништа што би указивало да неко ту борави⁶¹. Оцењујући исказе саслушаних сведока суд је као уверљиве и веродостојне прихватио тврдње сведока о околностима на који начин и када је обављено преузимање оштећених и њихово одвођење из Наставног центра у Петровом Селу, налазећи да су мање разлике у детаљима потпуно небитне за горе изнети несумњив закључак суда.

Ценећи исказе сведока [REDACTED] који тврди да је од стражара (мада не зна од ког), у време паузе у обуци, док су чистили оружје, можда други, трећи дан од почетка обуке, чуо да су видели да су испод писте затворена тројица Шиптара (објашњавајући да је схватио да су они у моменту те приче ту а не да наведени стражар прича о нечему што је већ раније било)⁶², затим сведока [REDACTED] који истиче да се међу полазницима курса у соби, док су чистили оружје, «говоркало да су неки људи заробљени испод писте али нико од њих није смео тамо да оде да то види»⁶³ те сведока [REDACTED] (полазник курса) који тврди да је половином обуке или у другој половини обуке, док се туширао, чуо неке гласове који долазе из просторија испод писте па је кроз врата видео два или три лица која су седела у ћошку, у цивилу⁶⁴, а у вези са свим осталим исказима сведока који се односе на дужину боравака оштећених у Наставном центру у Петровом Селу, суд је закључио да њихови искази нису поуздани, односно да се из њих не може закључити да су оштећени ту боравили неко дуже време а нарочито с обзиром на чињеницу да [REDACTED] говоре само о њиховим посредним сазнањима наводећи да су «чули» и да се «говоркало» а исказ сведока [REDACTED] је у потпуној супротности са свим осталим изведеним доказима те стога суд није прихватио ове исказе. Ово тим пре што је нелогично да нико више од преко 100 људи који боравае у кампу (од којих је суд скоро све саслушао) уопште не запажа боравак оштећених а морао би. Односно, могућност запажања боравака оштећених у кампу се из дана у дан повећава (било да буду запажени од полазника курса, инструктора који изводе наставу или од куvara који би регистровали учестало одношење по три ланч пакета хране од стране Поповића и сл.). Тако, све ово указује да је боравак оштећених у кампу извесно краткотрајан а како је то и утврђено у горе изнетом чињеничном стању.

⁵⁹ транскрипт 14.02.07. - стр. 14 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁶⁰ исто, стр. 17

⁶¹ транскрипти од 22.03.07.- стр. 75 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁶² транскрипт 14.02.07. стр. 77 и 78

⁶³ транскрипт од 22.05.07. - стр.66 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁶⁴ транскрипт од 23.05.07. - стр.20 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

У циљу провере ових казивања суд је прочитао писмену документацију у виду обрачуна услуга у вези потрошње хране и пића са дневним спецификацијама⁶⁵ у наведеном периоду те утврдио да горе наведена казивања која је суд прихватио овим нису доведена у сумњу. Наиме, према тој документацији извесно није могуће са сигурношћу утврдити тачно бројно стање у кампу (које се иначе свакодневно мењало а о чему говоре сведоци) те евентуално требовање ланч пакета хране или пића за тројицу оштећених. На тај начин и ова документација указује на краткотрајност боравка оштећених у кампу.

У близини Наставног центра у Петровом Селу су пронађене су две масовне гробнице до којих се долази када се, путем који води из Кладова, продужи од овог центра узбрдо, тако да камп остаје са десне стране где на врху тог брда пут скреће улево а где се на око 300 метара, с леве стране налази кућа [REDACTED], домара кампа. Када се са овог места скрене десно земљаним путем који води врхом овог брда, те се након 150 метара други земљани пут одваја удесно наниже којим се продужи у багремову шуму и на око 150 метара се налази прва масовна гробница означена ПС-I са ког места се, због шуме и конфигурације терена, не види Наставни центар док је удаљеност између места ове масовне гробнице и центра, ваздушном линијом, око 300 метара. Друга масовна гробница, означена ПС-II налази се на путу који води наниже и улево на око 200 метара од скретања а са леве стране тог пута.

Ове чињенице утврђене су и из записника о увиђају на лицу места обављеном дана 14.06.2007. године⁶⁶, и на основу сагласног казивања сведока [REDACTED] те увидом у фото и видео документацију сачињену приликом вршења увиђаја око проналажења ових масовних гробница у јуну 2001. године као и из јуна 2007.године.

На основу увиђаја на лицу места суд је утврдио да се до места где су пронађене две масовне гробнице из Наставног кампа стиже макадамским путем и то тако што се од улазне кампије у камп путем којим се долази из Кладова, продужи узбрдо, тако да камп остаје с десне стране где на врху пут скреће улево и на око 300 метара са леве стране се налази кућа [REDACTED] са ког места се скреће десно земљаним путем који води врхом брега, те се након око 150 метара један земљани пут одваја улево наниже, а овим се продужи право у багремову шуму за још око 150 метара где је место у коме се налазила гробница ПС-I. Са овог места се због шуме не види камп а међусобна удаљеност те гробнице и кампа ваздушном линијом, по слободној процени председника већа је око 300 метара. Са места где описани прилазни пут улази у ову багремову шуму од објеката у кампу види се једино врх једног од два наведена стуба са рефлекторским осветљењем терена малих спортова.

⁶⁵ стр. 191-281 списка истраге а прочитано на главном претресу од 8.10.2008.год.

⁶⁶ стр. 663-676/288 овог списка

Друга масовна гробница ПС-II налази се на путу који води наниже и улево на око неких 200 метара од скретања, а са леве стране тог пута.

Сведоци [REDACTED] тврде да су у јуну 2001. године били у Петровом Селу где је Протић и показао места са ове две масовне гробнице, обе поред пута, с тим што је једна у багремару поред пута са десне стране, а ова друга мања је са леве стране поред пута на једном брду. Сведок [REDACTED] даље наводи да их је [REDACTED] прво повео до те веће гробнице у багремару где је поред било још неколико ископаних рупа за одлагање смећа, у којим су се виделе пластичне флаше, а [REDACTED] и да је био присутан откопавању док нису наишли на први леш те је потом отишао. «Та прва гробница коју сам ја показао из Јањева је, кад су дошли до првог леша, слободан си, ја сам отишао»⁶⁷. Даље из исказа сведока Радојковића произилази да је прво копано ручно радници а затим је ангажован ровокопач након чега су ископавањем дошли до људске ноге са ципелом те је судија Окружног суда у Неготину који је вршио увиђај, Михајло Момчиловић, пошто је констатовао да се ту ради о масовној гробници, наредио да се врати земља назад, да се покрије, да се обезбеди и она је обележена са бројем 1. Објашњава да су другу гробницу одмах почели да откопавају ровокопачем те се на дубини од око једног метра појавио леш након чега је поступајући судија издао наредбу да се лице места обезбеди, па је исто обележено кочићима и траком и затворено, те га је полиција чувала до доласка представника Института за судску медицину из Ниша ради ексхумације. Ова мања гробница је обележена бројем 2. Истиче да до забуне око обележавања ових гробница долази због тога што су, кад је професор др. Оташевић дошао са екипом, промењени бројеви, јер је прво рађена мања гробница и обележена је са ПС-1, а већа откопавана касније и под ознаком ПС-2.

Нема се разлога не прихватити казивање ових сведока. [REDACTED] је признао да је као припадник МУП-а у току бомбардовања, у неколико наврата са Косова у камиону довезао лешеве са Косова и Метохије а у два наврата и у Петрово село док је сведок [REDACTED] у јуну 2001.год. радио као криминалистички техничар у ОУП Кладово и у том својству је и присуствовао проналажењу ових масовних гробница, њиховом откопавању и ексхумацији тела што је све и документовао одговарајућим фото и видео средствима.

У току поступка показало се неопходним и расправити чињенице и околности у вези самог копање рупа првенствено намењених одлагању смећа а касније претворених у наведене масовне гробнице те у вези са тим и чињенице које се тичу превоза и довоза лешева са АП Косова, а у периоду пре овог кривично-правног догађаја а с обзиром на несумњиву околност да су у наведеним гробницама пронађени и лешеве који су у њих раније довезени и који су откривени у исто време када и лешеве оштећених из овог кривичног предмета те је стога суд на ове околности саслушао више сведока те је чињенице ко и када је копао рупе изнад Наставног кампа у Петровом Селу

⁶⁷ транскрипти од 8.02.2007. - стр. 39 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

утврдио из исказа сведока [REDACTED]⁶⁸,
тада [REDACTED]⁶⁹ који сагласно тврде да су њих двојица за време бомбардовања, копали 2 рупе за одлагање смећа, дубине око метар и по до два метра, изнад кампа у Петровом Селу на око 300 метара од кампа, у багремару, између којих је раздаљина око 100, 150 метара где је једна рупа на видном месту а друга у шумарку (а из којих су касније неспорно ископани и лешеве). Сведок [REDACTED] истиче и да је он приликом копања рупа затрпавао две рупе које је претходно ископао његов колега а у којим је било смећа, а чињеницу да су у наведеним рупама пронађени, поред лешева ошт. браће Битићи, који су се налазила на самом врху гробнице означене ПС-1, и лешеве превезени са АП Косова у јуну месецу исте године суд је такође утврдио на основу исказа више сведока. Наиме, сведок [REDACTED] тврди да је испред ОУП-а Кладово дошао камион рано ујутро, о чему га је дежурни информисао којом приликом му је рекао да се из камиона осећа неки смрад (мада у истрази није наводио да му је неко други рекао да се осећа смрад већ би се дало закључити да га је он сам осетио) и да је возач камиона тражио да му покажу пут до Петровог села⁷⁰ као и да је он тек након сат, два отишао до кампа да обезбеди поправку камиона којом приликом је и видео лешеве у самој рупи док сведок [REDACTED] тврди да га је у раним јутарњим часовима, око 6, пробудио [REDACTED] говорећи му да има «неку кварљиву робу» након чега он по изласку затиче камион кипер теретњак, паркиран паралелно са кухињом на макадамском путу према Текији, а из њега цури нека смрдљива текућина. Он затим тврди да му је [REDACTED] тражио да покаже где су ископане рупе за смеће да одложи «садржај» из камиона⁷¹ након чега одлазе горе до ископаних рупа када он, приликом истовара киповањем из камиона који је возио [REDACTED], возач МУП-а, види да се ради о лешевима у фази распадања, потпуно непрепознатљивим. И сведоци [REDACTED] и [REDACTED] тврде да је у јуну месецу био на капији кампа паркиран камион кипер, отвореног типа, са товарним сандуком из кога се осећао јак смрад а сведок [REDACTED] истиче и да се могло претпостави да су у њему лешеве који није више био испред капије по њиховом повратку са јутарњег трчања⁷². Сведок [REDACTED] тврди да је у Петровом Селу био пред крај бомбардовања те да је тада пред крај бомбардовања једном приликом видео камион паркиран испред, за који је чуо да је покварен, али му није прилазио а кад је пошао према капији, колега у редовној униформи му је показао руком ухвативши се за нос те онда није желео да приђе. Такође тврди да он није лично видео али зна да су копане рупе за смеће горе изнад кампа⁷³.

Ценећи исказе ових сведока суд је поклонио пуну веру исказу сведока, [REDACTED]

⁶⁸ транскрипти од 10.06.08. – стр.28 и даље

⁶⁹ транскрипти 22.03.07. – стр. 30 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁷⁰ транскрипти од 8.02.07. – стр. 4 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁷¹ транскрипти од 21.03.07. - стр. 23 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁷² транскрипти од 13.02.07. – стр. 63 а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

⁷³ транскрипти од 13.12.07. - стр.23 и даље

███ на налазећи да су исти логични, доследни и убедљиви а ценећи исказ сведока █████, у овом делу, како појединачно тако и у вези са исказом сведока █████ суд је нашао да је овај исказ у супротности како са █████ тако и са сопственим исказом датим у поступку истраге те имајући у виду разлике и измене у казивању на самом главном претресу (када сведок у једном тренутку наводи да је приликом одласка до Петровог Села тод дана када су превезени лешеве видео гробнице а одмах потом мења свој исказ наводећи да је за локацију гробница сазнао «кад је вршено показивање») суд налази да је овај исказ непоуздан и тако неприхватљив.

Лешеви ошт. Илија, Мехмета и Агрона Битићи су пронађени 14.06.2001. године у гробници означеној као ПС- 1 и то на дубини од око 1,5 до 2 метра, издвојени од осталих и означени ПС/1-1- Агрон Битићи, ПС/1-2- Или Битићи и ПС/1-3-Мехмет Битићи. Приликом откопавања утврђено је да су ови лешеви карактеристично постављени, двојица су лежали на леђима (ПС/1-2 и ПС/1-3), један потрбушке (ПС/1-1), испуржени, двојици су руке биле везане изолованом пластичном жицом од струје (ПС/1-1 и ПС/1-3) док су једном биле слободне (ПС/1-2) а сва тројица су на очима имала повез. Узрок смрти код све тројице оштећених су прострел - устрел у потиљачном делу главе из ручног ватреног оружја калибра 9 мм Пара. Испод ових лешева и испод слоја од око пола метра земље, пронађено је још 13 лешева набацаних једни на друге без икаквог реда. Након обдукције од стране радника Института за судску медицину из Ниша са др.Оташевићем на челу и након што су изузети узорци ткива ради ДНК анализа, тела оштећених су поново сахрањена у означеним гробницама те су, након потврде од ФБИ лабораторије из САД о идентитету оштећених (а анализом ДНК узорака) тела оштећених дана 15.08.2001.год. реексхумирана и предата родбини оштећених.

Ове чињенице суд је као неумњиве утврдио на основу записника о увиђају истражног судије Окружног суда у Неготину посл. број Кри. 6/2001 од 14.06.2001. године и од 21.06.1999.год., Записника о реексхумацији тела оштећених од стране истог суда а посл. бр. Кри.6/2001 и 7/2001 од 15.08.2001.год. те исказа сведока █████ те вештака Оташевић Вујадина и Александра Радомировића и исте у току поступка и нису биле спорне.

Из исказа сведока █████ и вештака Вујадина **Оташевића** те на основу записника о увиђају од 14.06.2001. године истражног судије Окружног суда у Неготину⁷⁴ суд је утврдио да су тела тројице ошт. браће Битићи пронађена у мањој гробници, означеној ПС-1, на око метар дубине, поређана један поред другог, два на леђима (ПС-2 и ПС-3) а један на трбуху (ПС-1), те по казивању сведока Радојковића у цепу једног од њих је пронађено решење судије за прекршаје из Прокупља а да је на њима карактеристично било то што су им зглобови руку везани жицом а крпа везана

⁷⁴ стр. 72/12 списка истраге у овом предмету – а прочитано на главном претресу дана 8.10.2008.год.

око чеоног дела. Тврди да је у лобањи једног од ове тројице пронађен пројектил који је остао код њега као и претходно наведено решење судије за прекршаје а да су лешеве у вреће спаковали, обележили, након узетих узорача за ДНК анализу и сахранили на једној локацији на брду где су гробови обележени купама са бројем под којим је вршена обдукција а одећа са лешева је изузета, у кипућој води откувана и опрана. Жице којима су биле везане руке ових оштећених, за које тврди да су са изолацијом (жица из електро кабла) су обезбеђене заједно са одећом оштећених. У гробници у којој су пронађена тела оштећених било је још тринаест лешева. Из налаза и мишљења вештака судске медицине **др. Вујадина Оташевића** утврђено је и да је код два леша ПС-2 и ПС-3 било прелома те да се ради о посмрталним фрактурама док код ПС-1 постоји само стрелна рана као и да су код све тројице повреде настале пуцањем у потиљачни део главе што је непосредни узрок смрти а да је приликом обдукције у лобањи леша ПС-1 пронађен један пројектил. Објашњавајући начин настанка повреда истиче да код ПС-1, постоји улазна рана на потиљку, близу усправне линије, док је излазна рана на челу да иде с преда ка позади и благо косо одоздо нагоре. Код ПС-2 постоје две улазне ране, једна на потиљку са леве стране одмах иза заушне кврге, која такође иде одоздо нагоре и која излази у горњи део темене кости где на око 30 мм су вештаци уочили још један дефект те нашли да је дошло до цепања метка услед чега су настале те две излазне ране, друга улазна рана је у пределу угла вилице, код осмог зуба, која такође иде на горе и излази други ниво средње линије главе 30 x 10. Истиче и постојање пукотинастог прелома на кости лобање који је настао постмортално те постојање још једне ране чији улаз је лево код пупка а излаз на десној страни грудног коша горе, ближе бочној линији, на граници између бочне и задње десне стране, иде укосо слева у десно и одоздо-нагоре те наводи да је евидентиран и расцеп тканине на тим местима као и да та повреда није постмортална јер на њој има пребојености. Код леша лешне ознаке ПС-3 су утврђене две улазне ране у потиљак, једна је иза заушне кврге, близу заушне кврге, доле ниже док је излаз лево, горе, изнад ока, на слепоочној граници, метак је ишао позади ка напред и с десна улево, благо косо а улаз друге ране је ближе средњој линији а излаз на левој потиљачној кости закључујући да би положај цеви у овом случају морао бити косо нагоре. Вештак такође објашњава да су оштећенима руке биле везане жицом а да су преко очију имали повез а што се времена смрти тиче тврди да је код ова три леша медицински налаз био скоро исти као и код осталих пронађених лешева али могу да закључе да се ради о приближно истом периоду, ради се највише о неколико месеци разлике. Истакао је да удаљеност уста цеви стрелног оружја приликом пуцања може бити удаљеност од десет, петнаест, двадесет сантиметара па до неколико метара те искључује могућност да је у конкретном случају пуцано из прислона⁷⁵.

Идентитет оштећених у поступку није био споран али исто је суд утврдио и на основу дописа Министарства правде САД – ФБИ бр. Д.Ц. 20535-0001 од 17.12.2001.год. а о дактилоскопској анализи отисака дланова и прстију

⁷⁵ транскрипти од 13.04.07. – стр.3 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

оштећених браће Битићи⁷⁶. Наиме, дана 15.08.2001.год. је извршена реексхумација тела оштећених⁷⁷ и на Институту за судску медицину у Београду у присуству тима патолога из САД је извршена дактилоскопија те је министарство правде САД - ФБИ дописом од 17.12.2001.год. обавестило Министарство иностраних послова СРЈ о резултатима те анализе из којих произилази да је дактилоскопијом утврђено да узети отисци прстију и дланова припадају оштећенима Битићи Илију, Агрону и Мехмету. Матичар месне канцеларије у Петровом селу је под бр.4, 5 и 6 а за 2001.год. издао на име оштећених Агрона, Илија и Мехмета Битићи изводе из МК умрлих⁷⁸.

Из исказа судског вештака **Александра Радомировића**⁷⁹ коме је поверено балистичко вештачење метка пронађеног у лобањи леша лешне ознаке ПС-1 утврђено је да се ради о пројектилу калибра 9 мм» пара» (дуги) као и да, а након што му је у више наврата (пет) достављано оружје различитих модела у овом калибру, није уочена подударност у траговима испалења на предметном спорном пројектилу и на траговима испалења на пројектилима који су пробно испалењени из достављених оружја које је испитивано. Он такође тврди да постоји могућност да се на основу неких карактеристика испалења која су уочена на предметном пројектилу евентуално утврди марка и модел оружја из којег је пројектил испалењен те је том провером је утврђено да у том калибру постоји неколико стотина разних врста марки и модела оружја из којег је предметни пројектил могао бити испалењен. Међутим, искуственом методом, а не егзактним параметрима, могуће је проценити на основу степена изражајности трагова испалења на предметном пројектилу као и на основу начина њихове изражајности закључено је да би тај пројектил могао бити испалењен из аутомата «Хеклер & Кох», односно из аутомата «Хеклер & Кох», са пригушивачем објашњавајући да сам изглед тих трагова, се не може описати физичким параметрима већ се искључиво може видети да су трагови пројектила испалењених из аутомата «Хеклер & Кох», са пригушивачем најсличнији са изгледом трагова (начином и степеном изражајности). Тврди да се разлика између пројектила који је испалењен из «Хеклер & Кох» без пригушивача и пројектила који је испалењен из «Хеклер & Кох» са пригушивачем види на основу самог изгледа трагова испалења на пројектилу.

Неопходно је рећи и да је, имајући у виду мишљење вештака Радомировића да у калибру 9 мм пара (дуги) постоји велики број (око 200) различитих врста и марки ручног ватреног оружја, те да би евентуално тај «круг» потенцијалних повредних оружја могао бити «сужен» вештачењем од стране неке од еминентних свестских лабораторија за оружје (ФБИ у САД или Лабораторије у Висбадену – СР Немачка), суд на главном претресу прихватио сагласан предлог заменика Тужиоца за ратне злочине и браниоца оптужених те је одредио да се изврши и балистичко вештачење од стране ФБИ –

⁷⁶ стр. 366-367/176 овог списка а прочитано на главном претресу од 8.10.2008.год. – стр.6

⁷⁷ записник Кри.6 и 7/2001 о реексхумацији од 15.08.2001.год. Окружног суда у Неготину – стр.77-82 списка истраге – прочитано на главном претресу од 8.10.2008.год.

⁷⁸ стр. 363-365 овог списка а прочитано на главном претресу од 8.10.2008.год.

⁷⁹ исто, стр.22 и даље а прочитано на главном претресу од 11.12.2007.год.

Лабораторије за оружје у Мериленду – САД а ради покушаја да се на основу трагова на пронађеном пројектилу одреди врста и марка ручног ватреног оружја из којег је пројектил евентуално испаљен. Међутим, из достављеног мишљења те Лабораторије од 13.09.2007.год.⁸⁰ произилази да ни та Лабораторија није у могућности да само на основу трагова на пројектилу одреди о ком оружју (по марки) и произвођачу је реч у конкретном случају.

Није било разлога не прихватити мишљење вештака. Вештачења су, по оцени овог суда, обављена стручно и детаљно од стране еминентних стручњака из одговарајућих области те како ни странке нису имале примедби, то су наведене чињенице са сигурношћу утврђене.

6. ОСТАЛИ ДОКАЗИ

Казивање сведока [REDACTED], у то време [REDACTED], суд није посебно ценио. Наиме, овај сведок је по предлогу пуномоћника оштећених саслушан на главном претресу⁸¹ и исказао да познаје ошт. [REDACTED] кога је примио негде крајем фебруара или половином марта 2000. године, по захтеву председника Реформске демократске партије Албанаца, господина Сокој Тусе да му помогне да сазна нешто више о својој браћи, након чега се он обратио [REDACTED], помоћнику министра Унутрашњих послова али од њега није добио никакву повратну информацију те суд, с обзиром да исти нема никаквих сазнања о овом кривично-правном догађају његово казивање није посебно ценио код утврђивања предњег чињеничног стања.

У контексту горе утврђеног чињеничног стања, суд није посебно ценио ни исказе сведока сведок [REDACTED]⁸² који тврди да је за случај браће Битићи чуо из штампе, када су пронађени а да се не сећа тог случај из службе као ни исказ заштићеног [REDACTED]» ([REDACTED] и се [REDACTED]) који тврди да су његова сазнања о случају браће Битићи тада била углавном посредна и то путем депеше и у смислу да су ухапшени тројица браће Битићи а накнадна сазнања из медија јер његова служба није имала оперативног или било каквог другог уплива у тај случај⁸³ јер исти тврде да њихова сазнања о предметном случају су накнадна и посредна.

⁸⁰ стр.693-699/297

⁸¹ дана 11.04.2007.год. – стр.3 и даље

⁸² транскрипти од 24.05.07.год. – стр.3 и даље

⁸³ транскрипт од 18.09.07. – стр.4 и даље

и [REDACTED] (саслушани само у поступку истраге који записници су прочитани на главном претресу)⁹² тврде да су у то време били у Петровом Селу али не знају ништа о три затворена лица тамо и у то време већ су о томе чули касније из медија а и сведок [REDACTED], тврди да не зна ништа (наводи да је првог дана по његовом доласку у Петрово Село - 11. или 12. јул један Крагујевчанин био рањен, у пету)⁹³ док сведок [REDACTED], тврди да је Петровом Селу био у другој половини јула 1999. године и да не зна ништа о овм догађају⁹⁴.

И инструктори ЈСО, задужени за обуку припадника полиције саслушани у својству сведока [REDACTED], који наводи да су поред њега за јулску обуку били задужени [REDACTED], који чак није сигуран да је у јулу уопште био у Петровом Селу⁹⁶ тврде да не знају ништа о предметном догађају.

Даље, сведок [REDACTED], у то време [REDACTED], тврди да је 26. јуна 1999. године имао саобраћајну незгоду на аутопуту након које два, три дана није долазио на посао те да након повратка на посао није возио десет, петнаест, двадесет дана, због тог удеса а да га је у том периоду мењао [REDACTED] и да не зна да ли «Пајеро» коришћен за превоз неких лица из Окружног затвора у Прокупљу нити ишта о случају браће Битићи⁹⁷ те сведок [REDACTED], тврди да није возио цип марке «Пајеро» у јулу месецу на релацији Прокупље-Петрово Село као и да није «Пајером» превезао тројицу странаца⁹⁸. Сведок [REDACTED] тврди да је у Петрово Село возио приколицу која вуче ауто на куку као и камп приколицу коју је оставио пет метара од главне капије кампа, која оба возила је оставио преко пута кампа а у њима су били шлемови и борбено техничка средства те да је о овом случају чуо из медија⁹⁹. Имајући у виду изнету садржину казивања ових сведока, суд исто није ни ценио посебно у овом поступку.

У овом поступку је саслушан и велики број припадника Министарства унутрашњих послова, полицајаца, који су од стране својих ОУП-а у то време послати на обуку ПЈП у камп у Петровом Селу који у својим казивањима

⁹⁰ транскрипти од 12.02.07. а прочитано на претресу од 11.12.2007.год.

⁹¹ транскрипти од 12.12.07.

⁹² а дана 8.10.2008.год. – стр.5

⁹³ транскрипт од 9.06.08.

⁹⁴ транскрипт од 22.12.08.

⁹⁵ транскрипт 13.02.07.

⁹⁶ транскрипт од 13.12.07.

⁹⁷ транскрипт 22.05.07.

⁹⁸ транскрипт 9.02.07.

⁹⁹ транскрипт од 11.03.08.

тврде и то: сведок [REDACTED] да је на обуку дошао након Ивандана¹⁰⁰ те да је у два три наврата свраћало возило марке «Пајеро» беле боје али да се не сећа када је то било¹⁰¹, сведок [REDACTED] да је Горан Радосављевић био на обуци када су дошли и остао дан-два, он их је и дочекао¹⁰² сведок [REDACTED] да је у Петровом Селу био у јулу '99. године али нема никаква сазнања о овом кривично-правном догађају само оно што је чуо из медија,¹⁰³ сведок [REDACTED] да је на обуци у Петровом Селу био после бомбардовања коју памти по рањавању једног полазника обуке из Крагујевца¹⁰⁴, сведок [REDACTED] мисли да је у Петровом Селу био крајем јуна или почетком јула '99. године а за случај браће Битићи је чуо из медија¹⁰⁵, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био после бомбардовања 1999. године, не зна тачно који месец и да не зна ништа о овом случају осим оног што је чуо из медија¹⁰⁶, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био јула месеца 1999. године као и да је Гури био тамо на почетку обуке, први или други дан, поздравио их је, а да не зна ништа, а о овом случају је чуо из медија¹⁰⁷, сведоци [REDACTED] да су на курсу у Петровом Селу били 1999. године у јулу или августу те да су о овом случају чули из медија¹⁰⁸, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био после бомбардовања 1999. године, не зна тачно који месец али зна да је неки припадник полиције из Крагујевца на тој обуци рањен а овом случају је чуо из медија¹⁰⁹, сведок [REDACTED] тврди да је на курсу у Петровом Селу био 1999. после бомбардовања али да се после 5 дана вратио кући због повреде мишића. Такође исказује да се се колеге из његовог СУП-а вратиле мало (2 дана) након њега јер је један колега био рањен у леву пету те да је о случају чуо из медија¹¹⁰, сведок [REDACTED] тврди да је на курсу у Петровом Селу био у јулу 1999, да је тамо отишао 8. или 9. јула, где је упознао опт. Поповића који се представио као управник тог кампа. Такође исказује да је он с колегама из СУП-а напустио раније ову обуку (5-6 дана након почетка) због рањавања колеге Александра Милошевић од стране инструктора а да је о овом случају чуо из медија¹¹¹, сведок [REDACTED] тврди да је на курсу у Петровом Селу био 1999. године у јуну или јулу а да је обуку са колегама из Супа напустио 7-8 дана по почетку због малтретирања и због рањавања колеге Милошевића а да је о случају чуо

¹⁰⁰ транскрипти од 14.02.07. - стр. 93

¹⁰¹ исто, стр. 99

¹⁰² транскрипт 22.03.07.

¹⁰³ транскрипт од 23.05.07.

¹⁰⁴ транскрипти од 23.05.07.

¹⁰⁵ транскрипти од 18.09.07.

¹⁰⁶ транскрипт од 11.02.08.

¹⁰⁷ транскрипт од 11.02.08.

¹⁰⁸ транскрипт од 11.02.08.

¹⁰⁹ транскрипт од 11.02.08.

¹¹⁰ транскрипт од 12.02.08.

¹¹¹ транскрипт од 12.02.08.

из медија¹¹² сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био 1999. године, после бомбардовања а да је обуку са колегама из СУП-а напустио 5-6 дана по почетку због рањавања колеге Милошевића и о случају чуо из медија¹¹³, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био 1999. године у јулу месецу на којој је био повређен један колега из Крагујевца као и да су на тој обуци инструктори били [REDACTED] и о овом случају чуо из медија¹¹⁴, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био 1999. године у јулу месецу на којој је био рањен један колега када се метак одбио од камена као и да се од инструктора сећа само [REDACTED] и Лале гатора, да је [REDACTED] дошао 2-3 или 5 дана након почетка обуке те да је на један дан дошла и његова ћерка као и да је [REDACTED] дошао на један дан у контролу а о случају чуо из медија¹¹⁵, сведок [REDACTED] да је у лето 1999. године на обуци у Петровом Селу и да су неки полазници напустили обуку као и да се од инструктора сећа само Индијанца и Ђузе и да је [REDACTED] био једном у посети, мисли да је то сутрадан у односу на њихов долазак¹¹⁶, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био од 6-7. јула 1999. године те да је тамо провео пар дана и да је 4-5 дана рањен у пету од стране инструктора након чега је збринут у Кладову где су га сутрадан посетили припадници његовог одреда из Крагујевца који су такође напустили обуку. Сећа се да је [REDACTED] дошао након почетка обуке, мало пре његовог рањавања, да их поздрави. Тврди да не зна опт. Поповића али на подсећање овог оптуженог да га је он возио у болницу када је рањен и да му је сутрадан донео инјекције исказује да заиста личи на тог човека али да је прошло много година. О случају чуо из медија¹¹⁷, сведок [REDACTED] да је после бомбардовања, у лето 1999. године био на обуци у Петровом Селу а да је о случају браће Битићи је чуо из медија¹¹⁸ сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био 1999. године у јулу или августу те да испод писте има објекат где је било купатило, била је плоча, објекат са плочом на коме је стајало покретно купатило и цистерна за воду а да је овом случају чуо из медија¹¹⁹, сведок [REDACTED] тврди да је после бомбардовања, у лето, у јулу или августу 1999. године био на обуци у Петровом Селу на којој је главни међу инструкторима био [REDACTED], као и да је био неки «Дорћолац», [REDACTED] и био је полицајац који је пре завршио ОПГ курс те да је о случају чуо из медија¹²⁰, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био половином јула 1999. године када је рањен један од припадника одреда полиције из Крагујевца. Од инструктора са обуке се сећа [REDACTED], он је био вођа курса и [REDACTED]. Сећа се Поповић

¹¹² транскрипт од 12.02.08.

¹¹³ транскрипт од 12.02.08.

¹¹⁴ транскрипт од 10.03.08.

¹¹⁵ транскрипт од 10.03.08.

¹¹⁶ транскрипт од 10.03.08.

¹¹⁷ транскрипт од 11.03.08.

¹¹⁸ транскрипт од 11.03.08.

¹¹⁹ транскрипт од 11.03.08.

¹²⁰ транскрипт од 11.03.08.

Сретена, за кога додуше не зна шта је радио, али зна да није држао наставу јер су то радили припадници јединице за специјалне операције. О случају браће Битићи је чуо преко медија и штампе¹²¹, сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу био 8-9. јула 1999. године али не зна ништа а о догађају је чуо из медија¹²², сведок [REDACTED] да је на курсу у Петровом Селу у лето 1999. године и да се сећа случајног рањавања једног колеге из Крагујевца али не зна ништа више а о овом кривично-правном догађају о коме је чуо из медија¹²³, сведок [REDACTED] да је био на курсу у Петровом Селу 1999. године и да се сећа рањавања једног колеге из Крагујевца и не сећа се ничег више. О случају браће Битићи је чуо када је први пут саслушаван пред истражним судијом¹²⁴, сведок [REDACTED] да је био на курсу у Петровом Селу у лето 1999. године и да се сећа рањавања једног колеге из Крагујевца и не сећа се ничег више а о случају браће Битићи је чуо само преко средства информисања¹²⁵, сведок [REDACTED] да је био на обуци у Петровом Селу од 27.07.1999. године и да се не сећа рањавања колеге већ да је чуо да је то било на ранијој обуци¹²⁶, сведок [REDACTED] пак да је био на обуци у Петровом Селу у јулу, августу 1999. године те да су ту обуку напустиле колеге из Крагујевца а од инструктора сећа се [REDACTED] а [REDACTED] је виђао у току обуке али не зна да ли био тамо када су дошли или је дошао након дан-два док је Легију видео један дан на средини обуке, на кратко¹²⁷.

Све горе наведене исказе сведока суд није посебно ценио јер је из изнетог сажетка њиховог казивања јасно да исти немају или никаква или само посредна и накнадна сазнања о овом кривично-правном догађају. Ипак, важно је указати на то да је суштина ових исказа наведена у кратким цртама а из разлога што се суду намеће као заиста нелогично а самим тим и неприхватљиво да нико од ових лица (а нека од њих су у то време били на високом положају у служби, док су друга била присутна у кампу када се овај злочин догодио) не зна практично ништа о самом догађају. Суд је у уверењу да тврдња тужиоца да постоји извесна «завера ћутања», није без основа те стога тужилац оправдано током целог поступка указује на немогућност утврђивања целе истине као и неспремност припадника Министарства унутрашњих послова на сарадњу. По оцени суда, у овом поступку је заиста уочљива та неспремност те стога и немогућност да се расветли злочин који је несумњиво почињен, нити да се утврде налогодавци и извршиоци истог.

Исказе сведока [REDACTED] која тврди да је у Петровом Селу била 2000. год [REDACTED]

¹²¹ транскрипт од 7.04.08.

¹²² транскрипт од 7.04.08.

¹²³ транскрипт од 7.04.08.

¹²⁴ транскрипт од 7.04.08.

¹²⁵ транскрипт од 8.04.08.

¹²⁶ транскрипт од 12.05.08.

¹²⁷ транскрипт од 12.05.08.

[REDACTED] који тврди да је у Петровом Селу био после рата, са [REDACTED] и да нико није био рањен у периоду у ком је он био¹²⁸ суд није ценио јер је очигледно да ова лица и нису била у овом кампу у време када се догодио овај кривично-правни догађај.

Сведок [REDACTED] је одбио да сведочи у овој кривично-правној ствари те стога суд није ни могао да цени његов исказ¹²⁹.

Остале изведене доказе који нису посебно потенцирани у разлозима ове одлуке суд је оценио нерелевантним за горе утврђено чињенично стање а на овом месту ће изнети разлоге због којих је одбио поједине доказне предлоге странака.

6.1. Одбијени предлози

Имајући у виду напред утврђено чињенично стање и оцену изведених доказа, суд је у току поступка неке доказне предлоге странака одбио те ће се на овом месту изнети разлози којима се руководио том приликом. Тако је суд одбио:

1. предлог заменика Тужиоца за ратне злочине са главног претреса од 14.02.2007. године да се у својству сведока саслуша [REDACTED], а на околности њеног присуства састанку са [REDACTED] Тужиоцем, налазећи да је саслушање овог сведока непотребни и сувишно а на битне околности је већ изведен довољан број доказа и чињенично стање у том смислу потпуно утврђено,
2. предлог одбране са главног претреса од 11.04.2007. године да се прибави досије КИМ, као сувишан, будући да је «Досије КиМ» збирка свих кривичних и прекршајних предмета и сазнања а у вези поступања свих Секретаријата УП на КиМ пре и за време бомбардовања те је исто потпуно нерелевантно за поступање у овој кривичној ствари,
3. предлог пун. оштећених адв. Драгољуба Тодоровића са гл. претреса од 14.02.2007. године да се у својству сведока саслуша судија [REDACTED] а на околности да је [REDACTED] од ње тражио да се оштећени блаже казне, јер цени да је саслушање овог сведока сувишно и стога непотребно и не би довело до разјашњења чињеничног стања у овој правној ствари,
4. предлог заменика тужиоца са истог главног претреса да се прибави записник о саслушању [REDACTED] из предмета Ки.В. 8/06, као непотребан јер исто нема везе са овим кривично-правним догађајем,
5. предлог браниоца са главног претреса од 19.09.07. да се изврши суочење сведока [REDACTED] на као и сведока [REDACTED]

¹²⁸ транскрипт од 9.06.08.

¹²⁹ транскрипт од 22.12.08. – стр.49

- ███, јер суд налази да је извео довољно доказа за разјашњење чињеничног стања те је у том смислу њихово суочење сувишно,
6. предлог браниоца са истог главног претреса да се саслуша Миливоје Савић, ██████████, као сувишан, с обзиром да је суд извео значајан број доказа те је чињенично стање у потпуности разјашњено,
 7. предлог пуномоћника оштећених адв. Драгољуба Тодоровића са главног претреса од 13.12.2007. године да се у својству сведока саслуша ██████████ на околности боравка у Петровом Селу те предлог да се саслуша ██████████, као непотребан и сувишан с обзиром да је на ове околности суд извео значајан број доказа те је у том делу чињенично стање у потпуности разјашњено,
 8. предлог одбране са главног претреса од 22.12.2008. године да се у својству сведока саслуша Наташа Кандић, јер је суд на становишту да је саслушање овог сведока непотребно и сувишно а на битне околности је већ изведен довољан број доказа и чињенично стање у том смислу потпуно утврђено,
 9. у више наврата поновљени предлог одбране да се у својству сведока саслуша генерал ██████████, налазећи да би саслушање овог сведока би у знатној мери одуговлачило поступак а на битне околности је већ изведен довољан број доказа и чињенично стање у том смислу потпуно утврђено,
 10. предлог заменика тужиоца из поднеска од 7.05.2009. године да се у својству сведока саслуша ██████████, из већ изнетих разлога,
 11. предлог пуномоћника оштећених адв. Драгољуба Тодоровића са главног претреса од 12.05.2008. године да се у својству сведока саслушају ██████████, који су у време откривања масовних гробница на територији Петровог Села били високи полицијски функционери, налазећи да се не ради о сведоцима који имају непосредних сазнања о овом кривично-првном догађају те да би њихово евентуално саслушање само довело до одуговлачења поступка а чињенично стање је у том делу у довољној мери разјашњено,
 12. предлог браниоца адв. Боже Прелевића са главног претреса од 12.05.2009. године да се у својству сведока саслуша ██████████ у току 1998. године тужилац или заменик тужиоца на Косову у Приштини, по чијим налозима за лишења слободе, привођење лица ради обављања разговора је у току те 1998. године поступао овде оптужени Поповић Сретен на који начин одбрана извлачи аналогije у поступању Поповића везано за радње из оптужбе, а из разлога што није ни у каквој вези са овим кривично-правним догађајем,
 13. предлог браниоца са истог главног претреса да се у спис предмета уврсти и писмо ██████████, упућено Тужилаштву из Москве са обављеним графолошким вештачењем, с обзиром да је ово лице саслушано у својству сведока на главном претресу којом приликом је негирало постојање наведеног писма,

14. предлог браниоца адв. Боже Прелевића са главног претреса од 10.06.2008. године да се у својству сведока саслуша [REDACTED], тада начелник Управе за странце, а на околности да је очигледно морао бити од неког обавештен да не спроведе поступак, као непотребно и сувишно јер је чињенично стање у том делу довољно разјашњено,
15. предлог одбране са главног претреса од 26.06.2009. године да се од Амбасаде Албаније Албаније затражи податак да ли је држава Албанија регистровала улазак у Албанију америчке бригаде од америчких држављана зване «Атлантска бригада», у чијој организацији је та бригада била у Албанији, где у Албанији, кад је ушла на Косово и сазнања ко је и када формирао «Атлантску бригаду», као сувишно те би довело до одуговлачења овог кривичног поступка а не би довело до потпунијег разјашњења чињеничног стања у овој кривичној ствари,
16. предлог одбране са главног претреса од 26.06.2009. године да се од Амбасаде Сједињених Америчких Држава прибави податак да ли су и ако јесу у складу с којим прописима Сједињене Америчке Државе формирале, обучиле, обукле, превезле, наоружале америчке држављане албанског порекла у Албанију, односно на Косово ради учествовања у оружаним сукобима и да ли о томе постоји сходно њиховом уставу члан 1 одељак 8, члан 2 одељак 2 овлашћење, односно одлука председника, односно конгреса Сједињених Америчких Држава, те да ли су они припаднике «Атлантске бригаде» снабдели идентификационим плочицама и документима и да ли су и када ошт. Битићи постали чланови ове бригаде, да ли су и када ушли на територију државе, односно на територију јужне српске покрајине, као непотребно и сувишно с обзиром да је на битне околности изведен довољан број доказа и чињенично стање у том смислу потпуно утврђено,
17. предлог тужиоца из оптужнице да се у својству сведока саслушају [REDACTED], јер је суд на становишту да је њихово саслушање сувишно а у контексту горе утврђеног чињеничног стања,
18. предлог одбране са главног претреса од 16.09.2009. године да се од МУП РС прибави «формацијски списак» за 1998/1999. годину прве чете 124. интервентне бригаде а на околности својства оптужених у време кривично-правног догађаја, будући да је чињенично стање у овом делу у потпуности у досадашњем току доказног поступка расправљено,
19. предлог одбране са истог главног претреса да се у својству сведока саслуша [REDACTED] у то време [REDACTED] а на околности његовог сазнања о овом кривично-правном догађају будући да је у оптужници наведено да су оштећени предати припадницима ове јединице, будући да је чињенично стање у овом делу у потпуности у досадашњем току доказног поступка расправљено,
20. предлог одбране са истог главног претреса да се прочитају акти и то копија дописа Штаба врховне команде из Београда од 20.06.1999. године под бројем 01/7061-1 те 4 документа преузета са сајтова на интернету и то први, на шест страна, са насловом «Удруге

међународних драговољаца хрватских оружаних снага» са списком лица, те се на страни другој од укупно шест налазе имена Агрона, Мехмета и Илија Битићија, затим на 15 страна документ републиканског политичког комитета Сената Сједињених Америчких Држава на енглеском језику, затим документ на пет страна «Консил», те потом документ на две стране насловљен као «тероризам» и копију насловне стране брошуре извесног Драгана Симеуновића са називом «Тероризам» те копије 181, 182 и 183 стране те књиге а на околности утврђења карактера ОВК, будући да је чињенично стање у овом делу у потпуности у досадашњем току доказног поступка расправљено.¹³⁰

7. ПРАВНЕ НОРМЕ

7.1. Надлежност суда

Одредбама чл. 3, 9 и 10 Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине («Сл. гласник РС» бр. 67/2003, 135/2004, 61/2005 и 101/2007) прописано је да је Веће за ратне злочине Окружног суда у Београду надлежно за вођење поступка за кривична дела из чл. 2 овог Закона, која су извршена на територији бивше СФРЈ, без обзира на држављанство учиниоца или жртве, а ради се о делима против човечности и међународног права, одређена у глави XXXIV Кривичног законика (која дела су одређена такође у глави XVI КЗ СФРЈ те СРЈ) и тешка кршења међународног хуманитарног права извршена на територији бивше Југославије од 1. јануара 1991. године, која су наведена у Статуту Међународног кривичног суда за бившу Југославију. Сходно томе, будући да се поднетом оптужницом Тужиоца за ратне злочине РС окривљенима ставља на терет извршење кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из чл.144 КЗЈ, заснована је надлежност Већа за ратне злочине Окружног суда у Београду за поступање у овом кривичном поступку.

7.2. Заштићени сведоци

Имајући у виду да је дана 10. јуна 2006. године ступио на снагу Законик о кривичном поступку, при чему су тог дана почеле да се примењују само одредбе чланова 107, 110, 117 - 122 и чл.333 – 335, а да се одредбе чланова 117

¹³⁰ Одлуку под тач. 8 суд је донео на гл. претресу дана 22.12.2008.год. – стр.50, под тач. 9 и 15 суд је донео на гл. претресу дана 26.06.2009.год. – стр.30, а о осталим предлозима је одлучено дана 16.09.2009.год. - стр. 3 и даље.

-122 овог Законика односе на саслушање заштићеног сведока ово веће је било у ситуацији да у једном случају примењује и те одредбе и те мере.

Тако је један сведок саслушан током овог кривичног поступка, пре дана главног претреса на којем је било предвиђено његово саслушање, усменим захтевом тражио одређивање статуса заштићеног сведока у смислу чл. 118. ст. 1 ЗКП па је суд одлучујући о овом захтеву на посебном рочишту, са којег је искључена јавност, у присуству сведока у односу на кога се односи захтев и странака, донео решење о давању статуса заштићеног сведока, садржај решења усмено саопштио присутнима омогућивши странкама да оспоре оправданост мера заштите. Сведок је свој захтев оправдао разлозима личне сигурности и безбедности односно безбедности његове породице. Бранилац, оптужени те заменик тужиоца за ратне злочине нису се противили одређивању статуса заштићеног сведока. У току главног претреса, суд је уз доделу мере заштите саслушањем сведока под псеудонимом из чл.117. став 3 тачка 4., саслушао једног сведока те се тако, овај сведок наводи под додељеним псеудонимом (сведок «А»). Записник са тог посебног рочишта, који садржи разлоге сведока за подношење захтева за доделу статуса заштићеног сведока, а са којег је искључена јавност, те решење суда о одређивању статуса заштићеног сведока, као и омот са подацима о идентитету заштићеног сведока у смислу чл. 118. и 120 ЗКП-а су запечаћени и предати на чување истражном судији, са назнаком «заштита сведока-службена тајна-строго поверљиво».

7.3. Појам рата или оружаног сукоба

Рат је сукоб којим, уз примену масовне оружане борбе, држава, народ, класа теже постизању одређених политичких и економских циљева. Битно својство сваког рата је оружана борба. Он је средство политике, чије је суштинско обележје класни сукоб, у њему се средства мирне политичке борбе замењују средствима оружане борбе, при чему политици припада одлучујућа улога у одређивању његових циљева, његовом планирању и усмеравању.

Да је у то време на подручју АП Косова и Метохије био у току описани оружани сукоб двеју страна је несумњиво и неспорно (а како је то и описано у разлозима ове пресуде) те су учесници у сукобу у обавези да поштују одредбе «међународног права» односно одговарајуће Женевске Конвенције и Допунске протоколе. Наиме, тадашња СРЈ је својевремено прихватила и (1950. год. од стране Народне Скупштине) ратификовала све четири па и Трећу Женевску конвенцију о поступању са ратним заробљеницима из 1949 год. те и преузела обавезу да тешке повреде те Конвенције (из чл.130) имплементира у своје законодавство. Иста обавеза преузета је и прихватањем оба Допунска Протокола уз наведене Женевске конвенције па и Допунског протокола о заштити жртава међународних оружаних сукоба, од 10. јула 1977. године («Сл. лист СФРЈ» број 16/78 – Међународни уговори). При том је

неопходно рећи да овај суд налази да се у конкретном случају ради о међународном оружаном сукобу будући да се сукоб одвијао између СРЈ-Војске Југославије и полицијских снага Републике Србије, са једне стране и Коалиције НАТО снага и припадника наоружане војне формације Ослободилачка војска Косова, са друге стране. Како се ради о међународном оружаном сукобу, то се имају применити одредбе Допунског протокола I (о заштити жртава међународног оружаног сукоба).

7.4. Заштићена категорија лица

Да се ради управо о **ратним заробљеницима** произилази из више чињеница. Тако, из утврђеног чињеничног стања несумњиво произилази да су оштећени били припадници добровољачке јединице «Атлантска бригада» која се ставила у службу ОВК, као једне од страна у оружаном сукобу – дакле управо ускладу са одредбом чл.4А ст.1, 2 и 4 III Женевске конвенције и то несумњиво произилази и из казивања саслушаних наведених сведока и оштећеног [REDACTED] али и из наведене документације приложене у спису предмета.

7.5. Ратни злочин против ратних заробљеника чл. 144 КЗ СРЈ

Ово кривично дело врши онај који «кршећи правила међународног права нареди да се према ратним заробљеницима врше убиства, мучења, нечовечна поступања, биолошки, медицински или други научни експерименти, узимање ткива или органа ради трансплатације, наношење великих патњи или повреда телесног интегритета или здравља, присиљавање на вршење службе у оружаним снагама непријатеља или лишавање права на правилно и непристрасно суђење или ко изврши неко од наведених дела». У питању је дакле дело са тзв. «бланкетном» диспозицијом која се одгледа у кршењу «правила међународног права». Извршилац дела може бити било ко (дакле не мора бити припадник никакве војне, паравојне или друге јединице), пасивни субјекат је лице(а) које се има сматрати ратним заробљеником а, упрошћено, радња извршења се огледа у извршењу које наведене нечовечне радње или у наређењу да се та радња изврши.

Да би се говорило управо о овом а не о неком «обичном» кривичном делу убиства, лаке или тешке телесне повреде и сл. или о неком другом кривичном делу из ове главе КЗ, опредељујуће су две чињенице: **прво**, да је у време извршења дела постојало стање рата или оружаног сукоба или да је пак дело учињено након престанка ратног стања а док се ратни заробљеници још налазе под влашћу земље која их је заробила те **друго**, да оштећени кривичним делом представља(ју) ову категорију лица које су заштићене

«правилима међународног права» (тј. «ратне заробљенике» а не «рањенике и болеснике» или «цивилно становништво»).

Чињеница је да је у време извршења дела (дана 8 и 9-ог јула 1999.год.) рат између оружаних снага СРЈ и Коалиције НАТО снага и ОВК већ окончан и да су престала непријатељства. Потписан је и Кумановски мировни споразум, оружане снаге СРЈ су се у потпуности повукле са територије ове покрајине и Савезна скупштина СРЈ је дана 24.06.1999.год. донела Одлуку о престанку ратног стања у СРЈ и ова одлука је ступила на снагу 26.06.1999.год. Међутим, из горе утврђеног чињеничног стања очигледно је да су оштећени заробљени управо због чињенице да су били припадници противничке стране у тек окончаном ратном сукобу (страни су држављани, носили су идентификационе војне плочице, немају идентификациона документа, са собом имају фотографије у униформама ОВК итд.) те се тако основано оптужницом ТЗРЗ њима даје својство ратних заробљеника јер су и заробљени управо у блиској вези и у контексту са тек окончаним оружаном сукобом.

7.6. Међународно-правне норме

Оптужницом се оптуженима ставља на терет поступање противно одредби чл.3 ст.1 тач. а) и д) Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима (III Женевска конвенција) и противно одредби из члана 44 став 1 и 5 и одредби из члана 45 став 1 и 2 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба (Протокол I) те је неопходно представити те, за овај кривично-правни догађај (по мишљењу оптужбе) релевантне одредбе.

Тако, одредбом чл.3 ове Женевске конвенције одређено је да: «у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба а који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од страна у сукобу биће дужна да примењује бар следеће одредбе:

(ст.1) Према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, ране, лишења слободе или из било којег другог узрока, поступаће се, у свакој прилици, човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било коме другом сличном мерилу.

У том циљу забрањени су и забрањују се, у свако доба и на сваком месту, према горе наведеним лицима следећи поступци:

а) повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепости и мучења;

...

д) изрицање и извршавање казни без претходног суђења од стране редовно установљеног суда и пропраћеног свим судским гарантијама које цивилизовани народи признају за неопходне.

Одредбом чл. 44 Допунског протокола I уз Женевске конвенције је пак одређено:

ст. 1 «Сваки борац, у смислу чл. 43, који се нађе у власти противничке стране, постаје ратни заробљеник.» и

ст. 5 «Сваки борац који се нађе у власти противничке стране када није ангажован у нападу или у војној операцији или у припреми за напад, неће бити лишен својих права да буде борац и ратни заробљеник због својих ранијих активности.»

Одредбом чл. 45 истог Протокола је пак одређено:

ст. 1 «За лице које учествује у непријатељствима и нађе се у власти противничке стране, претпоставља се да је ратни заробљеник и биће, према томе, заштићено III Конвенцијом ако захтева статус ратног заробљеника, или ако изгледа да има право на тај статус, или ако страна којој припада захтева такав статус у његово име нотификацијом Сили у чијој се власти налази или сили заштитници. Ако се појави било каква сумња да то лице има право на статус ратног заробљеника, оно ће и даље имати такав статус и према томе биће заштићено III Конвенцијом и овим Протоколом све до тренутка док његов статус не одреди надлежни суд.»

ст. 2 «Ако се лице које се нашло у власти противничке стране не третира као ратни заробљеник и та страна треба да му суди за повреду која произилази из непријатељства, то лице ће имати право да брани своје право на статус ратног заробљеника, пред судом и да се о том питању донесе пресуда. Кад год је могуће, с обзиром на процедуру која се примењује, ова пресуда треба да се донесе пре суђења за повреду. Представници силе заштитнице су овлашћени да присуствују судском поступку на коме ће се ово питање решити, уколико се, изузетно, поступак не води *in camera*, у интересу државне безбедности. У том случају, страна која држи то лице обавестиће о томе Силу заштитницу.»

8. ОДЛУКА

На основу напред утврђеног чињеничног стања суд није могао са сигурношћу да утврди да су, на начин описан у оптужници, па и уопште, оптужени Поповић и Стојановић учествовали у извршењу описаног кривичног дела.

Наиме, из изведених доказа неспорно произилази, а што и сам опт. Поповић Сретен признаје, да је дана 7.7.1999. године, овај оптужени по наредби генерала [REDACTED] наредио тројици потчињених (међу којима је опт. Стојановић Милош) да из Окружног затвора у Прокупљу преузму 3 лица албанске националности и обезбеде њихово пребацивање до Наставног центра у Петровом Селу што су ови и учинили 8.7.1999. године те су истог тог дана до Петровог Села превезена полицијским ципом марке «Пајеро», са рег. ознаком «М», који је возио полицајац у униформи, где их је

Поповић, заједно са припадницима свог одреда затворио у магацин, испод плоче, поред писте, обезбедивши им храну и воду те ту задржао до доласка НН припадника МУП-а из Београда а потом у вечерњим сатима 9.7.1999. године тим НН припадницима МУП-а и предао.

Измењеном оптужницом ТзРЗ (која је поднета суду дана 3.09.2009.год.) оптуженима се као радње извршења овог кривичног дела на терет стављају, суштински, две:

А. повреда права на правилно и правично суђење и

Б. мучење (и истовремено нечовечно поступање).

У складу са тиме, неопходно је рећи да се измењеном оптужницом оптуженима НЕ СТАВЉА НА ТЕРЕТ саизвршилаштво у радњи извршења овог дела у виду лишења живота оштећених те тако, након скоро 6 година трајања овог поступка, ТзРЗ, по мишљењу овог суда потпуно основано, одустаје од те радње јер извесно за исту нема никаквих доказа. Међутим, по мишљењу овог суда, нема никаквих доказа ни за ове друге две радње које се оптуженима стављају на терет измењеном оптужницом.

Из којих разлога?

А. Радњу извршења овог кривичног дела тј. повреду права на правилно и правично суђење, оптужба види у томе што су оштећени:

а) лишени слободе (у Прокупљу),

б) спроведени (до наставног центра у Петровом Селу) и

в) држани затвореним (више дана у једној просторији тог центра)

а све то:

1. без саопштавања разлога хапшења и затварања,

2. без писмене наредбе надлежног органа и

3. без одлуке надлежног суда о одређивању ПРИТВОРА

Ако се оштећенима (а сматрамо основано) да својство ратних заробљеника, тада се овде исто тако основано постављају следећа питања:

Да ли ратни заробљеник може бити лишен слободе ?

Да ли ратни заробљеник може бити спроведен у друго место по дубини територије стране која га је заробила ?

Да ли ратни заробљеник може бити држан затвореним?

И да ли је за све ово неопходна писмена наредба надлежног органа, саопштавање разлога заробљавања и одлука надлежног суда о одређивању притвора ?

Јасно је да се ратним заробљеником постаје тренутком заробљавања а заробљавање по својој суштини представља и лишење слободе борца противничке стране и његово држање неслободним тј. заробљеним. У складу са тиме, по налажењу овог суда некога ко је ратни заробљеник се не може лишити слободе јер је већ слободе лишен у моменту заробљавања. И даље, јасно је да за заробљавање припадника противничке стране не треба ни

наредба надлежног органа, понајмање писмена, нити пак одлука надлежног суда о одређивању притвора јер заробљавање није притвор у смислу ЗКП - а тј. мера за обезбеђење присуства окривљеног у поступку. Ни ратни заробљеник није ни окривљени ни осумњичени који би могао бити притворен. Он је борац противничке стране који је разоружан и затворен да не би даље учествовао у војним или којим другим непријатељским дејствима. У складу са тиме, легитимно је право једне стране у сукобу да противничког војника и зароби (без било каквог објашњавања) али од тог тренутка се према том и таквом ратном заробљенику морају и гарантују одређена права предвиђена и III Женевском конвенцијом и I Допунским протоколом, али његов даљи положај није положај притвореног што би подразумевало да о том притварању одлучи надлежни суд а и о преиспитивању притвора у неким роковима те његовом укидању након испуњења каквих процесних претпоставки. Притвор и притварање подразумевају вођење кривичног поступка те се у складу са тиме основано поставља питање: којим је то актом унутрашњег или међународног права одређено да се према ратном заробљенику **мора** предузети и водити било какав кривични поступак?. То једноставно није тако. Неко је ратни заробљеник због саме чињенице што је борац противничке стране и заробљавањем (дакле лишењем слободе и затварањем) је спречен да даље учествује у непријатељствима према страни која га је заробила и такво стање може трајати све време док трају непријатељства па и након постизања мира а у сваком случају док се две стране не договоре и о судбини заробљених и репатријацији. Да ли ће евентуално ратни заробљеник бити и суђен због каквих почињених (не)дела за време рата или оружаног сукоба) или пак за време док се налази у заробљеништву, свакако није искључено и тек тада се може говорити о евентуалној повреди права на правилно и правично суђење те тако и о овој радњи извршења кривичног дела ратног злочина против ратних заробљеника. Тада би се повреде тог права (на правично суђење) огледале евентуално у онемогућавању да се изабере бранилац и да се са браниоцем несметано општи, онемогућавању да се изнесе и изводе докази у прилог својих тврдњи и сл. С тога је јасно да оптужба није доказала ни да је према оштећенима требало водити било какав (прекршајни, дисциплински или кривични) поступак па да би окривљени својим поступцима нарушили право на правилно и правично суђење.

Уколико би се прихватила теза из оптужнице (да се описаним радњама повређује право на правилно и правично суђење) исто би у животу подразумевало и обавезу борца једне стране у сукобу да приликом извођења борбених дејстава са собом носи писмену наредбу неког неименованог надлежног органа којом му се наређује да одређеног дана на одређеном месту лиши слободе одређеног припадника противничке стране, те би даље, у складу са том тезом, био у обавези да се сам као припадник ове стране прво легитимише(?), потом да саопшти разлоге заробљавања (??) и да му том приликом уручи «одлуку надлежног суда о одређивању притвора» у одређеном трајању(???)!!! Потпуно неживотно, неразумљиво и за овај суд неприхватљиво. Очигледно је да оптужба потпуно недоследна у свом ставу о својствима оштећених у овом кокретном кривично-правном случају. Тако се оштећенима признаје статус борца противничке стране али не и право другој

страни да их се једноставно зароби него ће само заробљавање условљавати обавезама и понашањима резервисаним за поступке припадника полиције према грађанима, те су тако оштећени борци противничке стране до момента заробљавања а у том моменту и потом ће бити обични грађани – цивилна лица према којима ће се примењивати други прописи а евентуалне повреде тих других прописа ће се квалификовати опет као повреде према ратним заробљеницима (тј. повреде међународног хуманитарног права) а не као према обичним грађанима. Разумљиво је и због чега Тужилаштво овако ради и конструише статус оштећених. Наиме, јасно је да на ужој територији Србије на дан 8 јула 1999 год. нема ни рата ни оружаног сукоба те тако ни основног предуслова за квалификацију дела као ратни злочин. Та квалификација у ово време и на овом месту је јасно једино могућа за кривично дело ратног злочина против ратних заробљеника (а о чему је суд изнео разлоге на стр.42 ове одлуке) те тако она извесно није могућа уколико се оштећени третирају као грађани тј. као цивилно становништво али у том случају не би ни било ове (једне од најтежих у КЗ) правне квалификације кривичног дела него неке знатно блаже (типа к.д. противправно лишење слободе из чл.132 КЗ и сл.) за коју ни ово тужилаштво ни овај суд и не би били надлежни.

(Да је оптужба недоследна у поступању у овом кривично-правном предмету јасно произилази и из чињенице што за исте ове радње које се стављају на терет опт. Стојановићу нису оптужени [REDACTED] и [REDACTED] (који су, како је то несумњиво утврђено у чињеничном стању ове одлуке, заједно са опт. Стојановић Милошем, преузели оштећене испред Окружног затвора у Прокупљу и спровели их до Петровог Села) иако је поступак истраге вођен против [REDACTED].)

Б. Радњу извршења овог кривичног дела у виду мучења оптужба види у:

а) горе изнетој радњи повреде права на правилно и правично суђење (тј. да су услед тог (и тиме) према оштећенима испољили «нечовечно и деградирајуће понашање» и тиме оштећени истовремено и мучени јер је то (лишење слободе без објашњења разлога, спровођење на удаљеност од око 300 км. и држање у безусловном простору) код оштећених проузроковало **страх** великог интензитета;

б) у радњи предаје НН припадницима полиције услед чега је тај **страх** појачан до нивоа «неподношљивог и прекомерног једном људском бићу» а како се то наводи у оптужници.

Дакле, радња мучења (и њоме испољено нечовечно поступање) која је иначе предвиђена у чл. 144 КЗ СРЈ као једна од радњи извршења овог кривичног дела, оптужбом је представљена као радња психичког а не физичког мучења (које се иначе уобичајено на овим просторима везује за «комуникацију» овог типа припадника полиције са грађанима).

Неспорно је да се сваки припадник противничке стране у сукобу плаши заробљавања («само да не паднем непријатељу у руке») и када се то деси потпуно је животно разумљиво да је уплашен. Дакле, страх је уобичајени пратилац ових и оваквих ситуација па за његово проузроковање борац који

врши заробљавање јасно не може бити одговоран па ни овде оптужени. Објективно, оптужени нису били у обавези ни да објашњавају разлоге заробљавања ни спровода ни држања затвореним нити су били у обавези да оштећенима предају било какву писмену наредбу надлежног органа нити одлуку о одређивању притвора од надлежног суда а како је то објашњено у горе изнетим разлозима ове одлуке. Када нису у обавези на та и таква чињења не могу бити одговорни ни за нечовечно поступање и проузроковање страха или његово појачавање. Но, и да јесу, те тврдње оптужбе су апсолутно недоказане и суд је утврдио управо супротно. Оптужени су са своје стране и у датим околностима предузели више радњи којима су оштећене у евентуалном страху разуверавали. Тако, како је то утврђено у чињеничном стању ове пресуде, са сигурношћу је утврђено да је опт. Стојановић (иако оштећени виде и «Голф» полицијских ознака и цип «Пајеро» полицијских ознака и возана у полицијској униформи а све пред капијом Окружног затвора у Прокупљу) оштећенима објашњава да су они из МУП-а и да их воде до Кладова ради депортације. Надаље, са сигурношћу је утврђено и да опт. Поповић оштећенима доноси храну и воду, сместио их је у простор којим располаже и који је, по мишљењу овог суда, примерен функцији збрињавања ратног заробљеника краће време (просторија је сува, спречава атмосферске утицаје на лица која у њој бораве и обезбеђује и заробљене да не побегну и евентуално друга да не уђу у просторију неовлашћено), утврђено је и да је са оштећенима причао о обичним животним стварима те и да им је објаснио да очекује долазак других припадника МУП-а из Београда по њих (за супротно, остало би потпуно нејасно откуда би опт. Поповић знао за непокретну сестру оштећених и другу фамилију у Призрену – а што је у свом исказу потврдио и опт. као сведок [REDACTED], ако са њима о овоме није причао) и следствено томе надаље остаје потпуно нејасно какво је то нечовечно поступање и психичко мучење предузео опт. Поповић причајући са оштећенима и о овим обичним стварима. И даље, остаје потпуно нејасно, због чега би сва ова сазнања оштећених да су у власти званичних органа ове државе (а не у власти припадника нпр.паравојне формације зв. «Обилића осветници», «Сури (или какви други) орлови» или што сл.) код оштећених проузроковало и само појачавало страх и тако их се психички мучило? Ово уствари само говори у прилог закључка суда да доказа за нечовечно поступање и мучење оштећених нема.

Са свега горе изнетог суд је уверења да ниједан изведени доказ не потврђује тезу оптужбе да су ови оптужени лишили оштећене права на правилно и правично суђење нити да су према њима нечовечно поступали и примењивали мучење, а с обзиром на несумњиво утврђену чињеницу да су исти поступали у складу са усменом наредбом претпостављеног старешине те их задржали у службеним просторијама до доласка припадника Министарства унутрашњих послова којима их је опт. Поповић предао ради даљег поступања као ни да је опт. Поповић могао знати да ће оштећени бити лишени живота. Наиме и сведоци који говоре о задржавању па и самој предаји оштећених НН припадницима МУП-а РС ни у једном тренутку не говоре о примени силе, мучењу, нечовечном поступању или испољавању било каквог анимозитета

опт. Поповића према њима а опт. Стојановића чак нико од њих ни не помиње. Евидентно је да је опт. Поповић поступао по наређењу овлашћеног старешине да наведена лица преда радницима МУП-а, па полазећи од чињенице да управо предаја радницима полиције не би ни код обичног човека а камоли њиховог колеге могла изазвати сумњу у постојање могућности да их исти лише живота, а имајући у виду и чињеницу да је око поступања са оштећенима био упознат велики број људи што из Министарства унутрашњих послова што из Министарства правде на далеко вишим положајима од овог оптуженог, суд је на становишту да се ни на који начин не може тврдити да је овај оптужени могао знати да ће их ти његови колеге - НН припадници МУП-а заиста и лишити живота уколико су они уопште то и учинили а с обзиром да у овом поступку није утврђено ко, када и где оштећене лишава живота (а како је то већ раније у образложењу ове пресуде објашњено). Односно, за једног евидентно ниско рангираног полицијског службеника какав је опт. Поповић (а наравно још ниже у хијерархији је опт. Стојановић), чињеница да му наредбе издаје практично други човек у хијерархији МУП-а (какав је у то време генерал [REDACTED]), да се у поступању јављају начелнику СУП-а (у Прокупљу који је са своме упознат) те да су са преузимањем упознати и припадници министарства правде (на челу са Управником затвора у Прокупљу и више затворских службеника) само је чвршћа гаранција да се не предузима ништа незаконито него супротно, виши положај у хијерархији је већа и чвршћа гаранција законитости у поступању.

Неопходно је рећи да и када би се прихватила теза оптужбе да су радњама описаним у измењеној оптужници, оптужени извршили ово кривично дело, те да су њихове радње у том смислу поуздано доказане и утврђење, из изведених доказа не произилази да код оптужених постоји неопходни умишљај (било директни било евентуални) на извршење овог кривичног дела. Тај умишљај дакле подразумева постојање свести да се сопственим радњама може проузроковати забрањена последица те се она и хоће (или се пак пристаје на њено наступање). Као што се види из утврђеног чињеничног стања ни код једног од оптужених нема свести да се поступа противправно те да ће то довести (или да може довести) до неке забрањене последице. Оптужени се бране да су поступали по правним и регуларним наређењима претпостављених старешина а изведени докази не указују на то ни да су та наређења противправна нити да су радње које у складу са њима предузимају противправне. Наиме, и радња лишења слободе, и спровођења и задржавање лица лишеног слободе и предаја таквог лица другим припадницима полиције су радње које се уобичајено и свакодневно предузимају од стране припадника полиције и наравно све то, врло често, без писмене наредбе надлежног органа и без решења суда о одређивању притвора. Наравно, једина ситуација када би се могло гооворити да код окривљених постоји свест о противправности је уколико би, у моменту предузимања сопствених радњи (било по наређењу, било самоиницијативно), знали да ће оштећени бити лишени живота. Међутим, како је то већ речено, из изведених доказа тако што не произилази и ТзРЗ у измењеној оптужници тако што оптуженима и не ставља на терет (за разлику од раније оптужнице) изузев

што, остаје нејасно због чега, у односу на опт.Поповића износи чињеничну тврдњу да је «могао да зна» да ће НН припадници полиције оштећене лишити живота а то «према својим својствима заменика командира наставног центра и околностима извођења и предаје оштећених». Ова формулација «могао да зна» упућује на несвесни нехат (који постоји када учинилац није био свестан да својом радњом може извршити кривично дело иако је према околностима и према својим личним својствима, био дужан и могао бити свестан те могућности») међутим, ово кривично дело, као што је то већ речено, може се извршити само са умишљајем а никако са нехатом (и још мање са несвесним) тако да је потпуно нејасно из којих разлога се у измењеној оптужници ТзРЗ овако што уопште наводи.

Стога, на основу свега напред изнетог, налазећи да тврдње из оптужбе нису доказане, суд је опт. Поповић Сретена и Стојановић Милоша на основу чл. 355 тачка 2 ЗКП-а ослободио од оптужбе и одлучио као у изреци пресуде.

Трошкови поступка падају на терет буџетских средстава суда а у смислу одредбе 197. ст. 1 ЗКП.

На основу одредбе чл. 206 ст. 3 ЗКП оштећени је упућен на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева. Наиме, одлучивање о имовинскоправном захтеву оштећеног који се у том смислу изјаснио да је заинтересован за накнаду штете, имајући у виду и да исту није опредељено поставио и да би тако што у значајној мери одуговлачило овај поступак, суд је нашао да га, ради остваривања тог захтева треба упутити на парницу.

На основу свега напред изнетог одлучено је као у изреци пресуде.

У Београду, дана 22 септембра 2009. године.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде може се изјавити жалба Врховном суду Србије у Београду, путем овог суда у року од 30 (тридесет) дана од пријема писменог отправка пресуде.

ЗАПИСНИЧАР,

Славица Јевтић с.р.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА,



Веско Крстајић с.р.
СУДИЈА-ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
ЗА ТАЧНОСТ ПРЕПИСА ПОТВРЂУЈЕ
Управитељ одсека судске писарнице